

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Slægt & Data

årgang 20 nr. 1 - 2006

Udgives af DIS-Danmark

Databehandling i Slægtsforskning
www.dis-danmark.dk
admin@dis-danmark.dk

Adresseændringer meddeles til:

Kasserer Werner Wittekind
Rudersdalsvej 114, 2.tv.
2840 Holte
Tlf. 45 41 43 15
kasserer@dis-danmark.dk

Redaktionen:

Erik Kann, ansvarshavende redaktør
Johan Jepsens Vej 1, 2830 Virum
Tlf: 45 85 18 02
redaktion@dis-danmark.dk

Kathrine Tobiasen, best.mdl.
Anne Katrine Rud, journalist

Trykkeri: Grafisk Data Center
Trykplag: 5.000 eksemplarer

Artikler i bladet afspejler ikke nødvendigvis foreningens holdning.
Artikler uden forfatterangivelse kan betragtes som foreningsstof.
Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendt materiale og forbeholder sig ret til at redigere i tilsendte artikler.
Eftertryk er tilladt efter aftale med redaktionen. Det skal forsynes med tydelig kildeangivelse og med tilsendelse af det aftrykte.

Bladet udkommer 4 gange årligt.

Næste deadline:	Udkommer:
1. maj 2006	Juni 2006
1. august 2006	September 2006
1. november 2006	December 2006
1. februar 2007	Marts 2007

Bladet sendes gratis til medlemmer af DIS-Danmark.

Medlemskontingent 2006: 175 kr.
Girokonto: 501-2058

ISSN 0903-6172

Indhold nr. 1 - marts 2006

- 3 Kalenderen
- 4 Om at søge på Internettet ved hjælp af Google
- 9 KirkeIndeksIndtastningsProgram
- 10 Anmeldelse af „Google for alle“
- 11 Om Hammerum-herred.dk
- 12 God tekst til websider
- 13 Køb og salg på Dis' hjemmeside
- 14 Bestyrelsens beretning
- 16 Forslag til vedtægtsændringer
- 17 Resultatopgørelse 1.1-31.12 2005
- 18 Bevis eller indicium
- 22 Thyregod kirkegård på nettet
- 24 DIS' fadderordning
- 25 Læsekredsene
- 31 DIS' bestyrelse og DIS' ekspedition
- 32 Dagsorden for generalforsamlingen

Forsidefoto:

Taget af Hans-Henrik Tofft.
Fotoet viser et interiør fra Erichsens gård, Rønne-Bornholms by- og havemuseum. Der kan bl.a. læses om dette museum på:
www.bornholmsmuseer.dk/erichs/

Links i artiklerne

De links - der står i artiklerne i dette nummer - er også lagt på www.dis-danmark.dk

Allerød 1230

Torsdag 23. marts 2006 kl. 19.30

Allerød menigheds slægtshistoriske lokalcenter, Lyngesvej 241-243, Allerød

Etik på nettet

v/ Henriette Idestrup

Internettet er IN – også blandt slægtsforskere. Søg og du skal finde. Databaser, kildeindtastninger, søgemaskiner, private hjemmesider, nyhedsgrupper og mailinglister. Gedcom-filer til download og direkte import i eget slægtsforskningsprogram. Udveksling af informationer.

Mulighederne synes at være udtømmelige, men hvordan skal vi forholde os til alle de oplysninger, vi finder? Er det nødvendigt at gå på arkiv, når man kan finde Gorm den Gamle på nettet? Kan vi overhovedet bruge nettets oplysninger til noget?

Foredraget sætter fokus på slægtsforskernes brug af de mange oplysninger, og nøgleordene er „etik“, „kildekritik“ og „sund fornuft“.

Tilmelding: Indbetaling senest 9. marts.

Deltagerafgift: 50 kr.

Søllerød sognegård i 2006

Torsdage 2. marts, 6. april, 4. maj og efteråret 7. september, 5. oktober 2. november

Søllerødvej 13, 2840 Holte. Åbent hus fra kl. 19.00 til 22.00.

Ingen faste emner, vi hygger os og udveksler erfaringer.

Ingen tilmelding, men 20 kr. til dækning af kaffe opkræves på mødet.

**DIS' generalforsamling
lørdag 22. april**

**Se indkaldelsen på
bladets bagside.
Beretning og regnskab på side 14-17.**

Odense 1232

Besøg på Dansk Data Arkiv

Mandag 24. april kl. 19.30

**Dansk Data Arkiv, Islandsgade 10,
5000 Odense C**

Statens Arkiver er vores primære arbejdssted, når vi som slægtsforskere søger efter vores aner.

Imidlertid er der et af Statens Arkiver, som de færreste af os nogensinde har besøgt, nemlig Dansk Data Arkiv i Odense. Til gengæld er der mange, der har indsendt indtastede folketællinger dertil, og i årene fremover vil mange indsende indtastede kirkebøger.

Men hvad laver de egentlig på Dansk Data Arkiv udover at modtage indtastede kilder? Hvordan bliver det indtastede materiale opbevaret? Hvad kan vi som slægtsforskere bruge Dansk Data Arkiv til?

Dette og meget mere vil *dataarkivar Nanna Floor Clausen* fortælle os lidt om på denne spændende aften, hvor vi også vil blive vist rundt på arkivet. Besøget er arrangeret af DIS-Danmark i samarbejde med DIS-Odense.

Tilmelding: Indbetaling senest 10. april.

Deltagerafgift: 50 kr.

Tilmelding sker ved indbetaling af deltagerafgift

DIS-Danmark har indført deltagerafgift for deltagelse i foredrag og kurser, så tilmelding til et foredrag/kursus sker ved indbetaling af deltagerafgiften til DIS-Danmark.

Indbetaling

Indbetalingen kan foregå på følgende måder:

- ◆ På posthuset - brug girokonto 501-2058
- ◆ Ved netbank - under indbetalinger vælger du kort-art 01 og giro 501-2058
- ◆ Ved bankoverførsel til DIS-Danmark, reg.nr.: 9570, konto 5012058

Husk disse oplysninger

For alle indbetalinger gælder, at du skal huske at skrive:

- ◆ Navn og adresse - eller navn og medlemsnummer.
- ◆ Arrangementsnummer (er anført ved de annoncerede arrangementer - kan også ses på hjemmesiden).
- ◆ Mailadresse eller telefonnummer, hvis du vil have en bekræftelse på tilmeldingen.

Bekræftelse fra DIS

Vil du have en bekræftelse på, at din betaling er indgået, og du dermed er tilmeldt, skal du anføre din e-mail-adresse, så vi kan maile en bekræftelse. Skulle du ikke have netadgang, så opgiv dit telefonnummer.

Det er ikke gyldig tilmelding at ringe eller maile til foredragsholder eller mødeleder. Man er først tilmeldt, når betalingen er indgået.

Frist for tilmelding/indbetaling

Sidste frist for indbetaling er 14 dage før datoen for kurset/mødet.

Skulle et kursus/møde være overtegnet eller blive aflyst, vil de tilmeldte få besked og indbetalingen blive returneret.

I have a dream

- om at søge på nettet via Google

Jeg vil indlede med en bekendelse. Ligesom Martin Luther King jr. i august 1963 forklarede, at han havde en drøm, vil jeg tilstå, at også jeg har en drøm. Men hvor Martin Luther King drømte om ligestilling, drømmer jeg om Internettet. Eller rettere om at beherske Internettet.

Materialiseringen af drømmen kan udtrykkes således: „Jeg vil nå til, at jeg aldrig får mere end max 5 svar på alle søgninger på Internettet“.

Når latteren har lagt sig, og smilene atter er væk, skal jeg være den første til at erkende, at der fortsat er langt til den definitive målopfyldelse!

En nødvendig drøm

På den anden side er jeg, personligt i hvert fald, nået til den erkendelse, at jeg ganske enkelt er nødt til at have den drøm, hvis jeg skal tro på en fremtid som slægtsforsker med stadig mere information på Internettet.

Drømmen om at beherske Internettet handler ikke i så høj grad om at „blive bedre“ til at finde konkrete institutioner som eksempelvis Dansk Folkemindesamling eller Statens Arkiver på nettet. Det skal nok gå. Næ, det er i langt højere grad alle de informationer, som alverdens slægtsforskere lægger ud på Internettet i form af private samlinger og undersøgelser, jeg så forfærdelig nødig vil gå glip af!

Det afgørende problem

Det afgørende problem ligger i, at jeg som benytter af Internettet ikke kan være sikker på:

- ◆ Om jeg har søgt på den rigtige måde.
- ◆ Om mit svar er dækkende.
- ◆ Om mit eventuelle negative svar virkelig betyder, at der ikke er nogen relevant information.
- ◆ Om det svar, jeg har fundet, nu også er det „bedste“ svar.

Der er en verden til forskel fra at ar-

bejde på et arkiv og til at arbejde på Internettet. Arkivets systematik er velkendt og i hvert fald rimelig gennemskuelig. Vi kan være operative, selv om vi har fået negative svar på vores undersøgelser, og hvad mere er, er vi fuldt ud i stand til at skelne mellem de originale og de sekundære kilder.

På Internettet

På Internettet har vi slet ikke disse muligheder. Her er tingene ikke ordnet efter arkivprovenienser, her er ikke arkivregistraturer, ej heller voluminøse håndskrevne alfabetiske registre præget af årtiers intensive benyttelse.

Skåret ind til benet kan man sige, at kardinalpunktet på Internettet er *søgemetodikken*. Jo bedre vi er til at putte informationer ind i det der store tomme søgefelt i f.eks. Google, jo bedre er vi til at finde frem til de rigtige informationer.

Det er her - i udfyldelsen af det tomme søgefelt - jeg har placeret mine drømme. Jeg er ganske sikker på, at jo bedre jeg bliver til det, jo bedre kan jeg klare mig på de store Internet-oceaner.

I grunden ganske enkelt

I grunden er det hele meget enkelt, thi hele hemmeligheden ved at søge ligger i to forhold

- ◆ Afgrænsning i den mængde man søger oplysninger i.
- ◆ Målretning af de søgninger man foretager.

Alene ved at gøre en indsats på netop de to punkter, bliver det muligt at handle op med de betingelser, der nu engang eksisterer for arbejdet med Internettet.

I indsatsen for en afgrænsning ligger en erkendelse af, at Internettets ressourcer er så enorme, at det er uomgængeligt nødvendigt at foretage flest mulige (brugerstyrede) afgrænsninger i de søgninger, der foretages.

Erik Kann

Johan Jepsens Vej 1

2830 Virum

Tlf: 45 85 18 02

redaktion@dis-danmark.dk

I indsatsen for at målrette ligger en lang række forskellige overvejelser: Valg af søgemaskine, valg af søgemetode, søgeordenes rækkefølge etc., etc.

Denne artikel

Nærværende artikel er tænkt som en art introduktion til en større, samlet redegørelse for det at søge på Internettet. Jeg håber, at jeg ved at demonstrere en række simple og let anvendelige søgeparametre kan motivere en masse slægtsforskere til at arbejde mere systematisk og målrettet med søgninger på Internettet.

Lidt afgrænsning

Hele denne artikel tager udgangspunkt i søgemaskinen Google, indstillet til at søge i sider på dansk. Centreringen omkring søgemaskinen Google skal ikke tages som udtryk for, at jeg ene og alene sværger til den. Men jeg har fundet det relevant for at kunne bevare et bare rimeligt overblik.

Det allerførste man skal gøre

Inden man overhovedet går i gang med at søge, er det meget vigtigt, at man sætter sig ordentligt ind i muligheder og funktionaliteter i den søgemaskine, man anvender. Som udgangspunkt skal man blot bruge den søgemaskine, man på forhånd finder sig bedst til rette i. Men på lidt længere sigt er det vigtigt nøje at overveje, hvilken søgemaskine der er bedst egnet til netop den søgning, man står i begreb med at foretage.

Vejledning om Google

Google selv har en ganske udmærket

Indgang til søgevejledningerne i Google.

søgevejledning. Fra forsiden vælger man <Alt om Google>. Her vælges <Hjælp til Søgning>. Som det fremgår af illustrationen er der nu adgang til en række vigtige ting i relation til det at søge ved hjælp af Google.

Søger man yderligere hjælp, kan jeg først og fremmest anbefale heftet „Google for alle“, der anmeldes s. 10 i dette nummer af Slægt & Data. Forfatteren til heftet Erik Nicolaisen Høy står også bag den eminente vejledning, der kan findes på Københavns Kommunes Bibliotekers hjemmeside [http://bibliotek.kk.dk/soeg_bestil_forny/googleguide](http://bibliotek.kk.dk/soeg_bestil_forny_googleguide)

Afgrænsninger på Google

Allerede på Googles forsider er det muligt at foretage flere afgrænsninger.

- Som udgangspunkt søger Google på <Nettet>, men det er muligt at afgrænse søgningen til kun at omfatte <Billeder>
- >Grupper>
- <Index>
- <Sider på dansk>
- <Sider fra Danmark>

En afgrænsning til billeder kræver næppe nogen forklaring. Grupper dækker over de såkaldte nyhedsgrupper, som er en vigtig del af mulighederne i Cyberspace. Afgrænsningen til <Index> er meget vigtig.

Medens indsamlingen og tilgængeliggørelsen af hjemmesider i den almindelige del af Google foregår næsten uden menneskelig indblanding, er indexet en menneskegenereret katalogisering af en vis del af Internettets informationer, næsten som et traditionelt bibliotek. Indexsøgningerne er

specielt vigtige, når man ønsker at arbejde med slægtsforskning fra andre lande. I forbindelse med en efterfølgende gennemgang vil jeg komme nærmere ind på indexsøgningerne.

Hvis man vælger at søge <Sider på dansk> returneres alene svar med hjemmesider skrevet på dansk, medens <Sider fra Danmark> sikrer, at alle svar er fra hjemmeside fra domænet .dk uden at de nødvendigvis er skrevet på dansk.

Afgrænsningerne i relation til sprog kan yderligere differentieres ved at gå ind under <Sprogværktøjer>, hvorfra det faktisk er muligt at søge på en meget lang række af sprog.

Man kunne eksempelvis forestille sig, at man fandt frem til aner i Portugal. I så fald ville det være oplagt at anvende sprogværktøjer med en opsætning til sider skrevet på engelsk placeret i Portugal. Søgeordet kunne eksempelvis være *Genealogy*.

Derved ville jeg få returneret svar med engelsksprogede hjemmesider om *Genealogy* fra Portugal. Måske en mulighed for at komme videre!

Søgning ved hjælp af ét ord

Den enkleste søgning foretages ved hjælp af kun ét enkelt søgeord.

Google søger alene efter forekomsten af ord stavet på samme måde som i søgefeltet. Man skal altid være meget omhyggelig i valget af søgeord. Relevante overvejelser i den anledning vender jeg også tilbage til i en senere artikel. Men jeg har dog allerede her lyst til at nævne en Google-facilitet, som jeg ikke tror, der er så mange der kender, nemlig den såkaldte „define“ kommando. Kommandoen hjælper med at definere ord og begreber, som Google allerede har indekseret.

I det almindelige søgebillede skriver man i søgefeltet eksempelvis: *define kirkebog* (husk den generelle indstilling til „sider på dansk“ nævnt ovenfor). I hovedsagen returneres svar, som mere eller mindre rummer definitioner på, hvad en kirkebog er. Jeg synes selv, at define-muligheden er god, når jeg vil søge informationer om udlandet.

Prøv f.eks. at opsætte søgningen *define census* (NB: Her må indstillingen nødvendigvis ændres til <Søg på nettet>). Jeg synes, jeg på den måde kan få gode ideer til alternative søgetermer. Man kan som variant vælge formen *define efterfulgt af ;*, hvilket giver en samlet liste over definitioner.

Underforstået OG

Meget ofte vil man have behov for at søge på mere end ét ord. Her er det meget vigtigt at huske på, at Google (i lighed med mange andre søgemaskiner)

Googles sprogværktøjer.

skiner) automatisk underforstår et *OG* mellem de anførte søgeord. Det betyder, at en søgning på *bibliotek korsør* vil finde de svar, hvor både ordet *bibliotek* og ordet *korsør* forekommer, men vel og mærke ikke nødvendigvis i sammenhæng.

Med andre ord behøver søgningen på *bibliotek korsør* ikke nødvendigvis at finde frem til netop biblioteket i Korsør. At dette så rent faktisk alligevel er tilfældet, skyldes Googles opsætning, der gør, at den vil vise de svar først, hvori de to søgeord forekommer nærmest hinanden.

Ulempen ved at arbejde ud fra en søgestrategi med flere ord forbundet med et underforstået *OG* viser sig ved søgninger på forekomsten af navne.

Lad os eksempelvis søge efter forekomsten af navnet *lars hansen*. Vi ved nu, at Google vil søge efter forekomsten af både *lars* og *hansen* i de svar, der returneres. Men de to ord behøver ikke nødvendigvis være anført i rækkefølge som det, vi opfatter som navnet *lars hansen*.

Udtryks- eller frasesøgning

Som slægtsforsker vil interessen jo typisk være koncentreret om at finde navne. Derfor skal man udnytte muligheden for at lave det, der kaldes en udtryks- eller frasesøgning. Som navnet angiver, søger man på en (samlet) frase, altså den nøjagtige forekomst af et bestemt udtryk. Prøv at opsætte søgningen således „*lars hansen*“.

Denne søgestreng vil returnere svar med forekomsten af udtrykket *lars hansen* anført i nøjagtig den rækkefølge. Der er så sandelig pokkers til forskel. Ved den første søgning på *lars hansen* fandt Google omkring 2 millioner hits. Ved søgningen på „*lars hansen*“ blev der „kun“ fundet omkring 73 tusinde hits.

Boolske operatører

Google arbejder ved hjælp af det, der kaldes „boolske operatører“, navngivet efter matematikeren George Boole, der levede i 1800-tallet.

Ved hjælp af de boolske operatører er det muligt nærmere at definere den

mængde, hvori der søges på Internettet. I foregående afsnit stiftede vi bekendtskab med én af de boolske operatører, nemlig *OG*. Den underforståede anvendelse af denne operator sikrer altså, at man finder frem til et søgeresultat, hvori både det ene og det andet søgeord indgår i resultatet.

For god ordens skyld skal jeg måske gøre opmærksom på, at Google kan arbejde med op til 32 søgeord i én søgning. Anvender man mere end 32 søgeord, vil Google gøre opmærksom på, at den ser bort fra de overskydende ord. Men jeg har nu også en klar fornemmelse af, at det er de færreste, der har behov for så lange søgestreng. Men muligheder er der nok af!

I nogle søgninger er man mere interesseret i at udelukke end at medtage. Det gøres ved at anvende en anden boolsk operator *IKKE* (se nærmere nedenfor under *IKKE*-søgninger). Endelig kan det være, at man har brug for at søge enten efter det ene eller det andet. Det gøres ved at anvende den boolske operator *ELLER* (se nærmere nedenfor under *ELLER*-søgninger).

Det er normal praksis at skrive disse søgeoperatører med store bogstaver.

IKKE-søgninger

Som anført er det til tider ønsket at udelukke ord fra en søgning

Lad os tage udgangspunkt i en slægtsforsker, der ønsker at finde frem til mulige oplysninger om slægtsbø-

ger for slægten Væversted. Der opsættes følgende søgestreng: *slægtsbog væversted*. Ved søgningen returneres svar, der indeholder ordet *slægtsbog OG* ordet *væversted*. Foretager man denne søgning, vil man se, at der blandt mange af de første hits er referencer til slægten Væversted fra Læsø.

Vores slægtsforsker ved imidlertid fra hendes mange undersøgelser, at netop slægtsgrenen fra Læsø ikke hænger sammen med hendes Væversted-familie. Derfor opsættes følgende søgestreng: „*slægtsbog væversted – læsø*“. Der er mellemrum mellem *slægtsbog* og *væversted* men ikke mellemrum mellem *–*tegnet og *læsø*.

Søgestrengene finder forekomster af resultater, der indeholder ordet *slægtsbog OG væversted* men udelukker derimod ordet *læsø*. Kombinationerne af de underforståede *OG*-søgninger og *IKKE*-søgninger kan anvendes helt efter behag, blot man altså ikke samlet overstiger 32 søgeord.

ELLER-søgninger

I mange situationer kan man være i tvivl om stavemåder, navneformer mm. Her kan man med fordel anvende *ELLER*-søgninger. Ved *ELLER*-søgninger skal man anvende det engelske ord *OR* med mellemrum både før og efter.

Lad os tage fat i en slægtsforsker, der arbejder med Tyregod sogn. Stavemåden kan imidlertid sagtens være Thyregod. Netop her er *ELLER*-søgningen nyttig. Der opsættes eksempelvis følgende søgestreng *kirkebog tyre-*

Søgning i Google med søgestrengen *slægtsbog væversted*

god. Google vil returnere svar, der indeholder ordene *kirkebog* og *tyregod*, vel og mærke stavet nøjagtig som anført. Men derved er stavemåden Thyregod udelukket. Derfor opsættes i stedet for følgende søgestreng: *kirkebog tyregod OR thyregod*. Derved medtages begge stavemåder.

Ved netop *ELLER*-søgninger kan der ofte opstå problemer ved søgemaskinens tolkning af søgestrengen. Man kan derfor for at være helt sikker anvende parenteser ved søgningen. Parenteserne tvinger søgemaskinen til at forholde sig til indholdet af parentes, før den begynder at forholde sig til resten af søgestrengens boolske udtryk. Søgestrengen med Tyregod eller Thyregod kunne således opsættes: *kirkebog (tyregod OR thyregod)*.

Et sidste eksempel kunne være følgende søgestreng: *lars (pedersen OR petersen) slægt*. I øvrigt ligger der en masse andre muligheder i at søge med parenteser. Også det vil jeg vende tilbage til ved en senere lejlighed.

Ordmaskeringer

Ved at arbejde med tegnet * giver Google mulighed for at arbejde med såkaldte ordmaskeringer. Hver gang der anføres en *, betyder det, at her skulle have stået et vilkårligt ord.

Her er det vigtigt at gøre opmærksom på, at ordmaskeringer kun kan anvendes i frase- eller udtrykssøgninger.

Eksemplet denne gang handler om en slægtsforsker, der arbejder med ægteparret Lars Hansen og Maren Nielsdatter. Slægtsforskeren er interesseret i at finde oplysninger om dette ægtepar. Antagelsen kunne være, at de optrådte i kilderne som f.eks. hans hustru, gift med osv. Derfor opsættes følgende søgestreng: *„lars hansen ** maren nielsdatter“*.

Allerede i det første søgeresultat kan man se, at Google har underforstået de to ord og hustru. Endnu et eksempel kunne være søgestrengen *„indtastede kirkebøger * bornholm“*, hvor søgningen netop finder svar med sætningen *„indtastede kirkebøger fra Bornholm“*. Genialt efter min mening!

Søgning i Google med søgestrengen „lars hansen ** maren nielsdatter“

Intervaller

For ca. et år siden fandt jeg ud af, at man faktisk kan søge på intervaller i Google. Intervaller kunne være postnumre, husnumre, priser mm. Umiddelbart ligger det lige for at anvende intervallsøgningerne i relation til årstal. Metoden er ganske enkel: Der anføres eksempelvis *1750..1775*, hvorefter man sikrer sig, at Google (næsten) udelukkende returnerer svar, der rummer tidsangivelser inden for de to anførte årstal.

Jeg skriver næsten, fordi det er min erfaring, at det ikke altid passer 100%. Men at det er en kæmpe hjælp, er der ikke det ringeste tvivl om. Lad os eksempelvis antage, at vi er på jagt efter Lars Jensen, der i hvert fald levede i perioden mellem 1800 og 1875. Følgende søgestreng opsættes *„lars jensen“ 1800..1875*.

Kun fantasien sætter grænser

Når man søger på Internettet, er det altid vigtigt at holde styr på, hvilke

søgestrategier man anvender og har anvendt. Man kan bedst sammenligne det med eftersøgninger efter aner i mange forskellige sogn. Alle gode slægtsforskere noterer sig naturligvis, hvilke sogne man (forgæves) har været igennem og i hvilke perioder. Ligeså på Internettet!

Det afsluttende store eksempel er netop blevet til med omhyggelig opnotering af anvendte søgetermer.

Situationen er en slægtsforsker, der arbejder med anen Hans Hansen. Det vides, at han levede ca. 1700 til 1800. Endvidere at anen havde en vis tilknytning til sognet Varpelev (på Sjælland). Ydermere er det kendt, at Hans Hansen har været gift med Karen Olufsdatter. Og sidst men ikke mindst har vores slægtsforsker tidligere blandet netop denne personkreds sammen med en tilsvarende fra Horsens. Og da det er en oplysning om den første del af Hans Hansens liv, beslutter vores forsker sig også til at udelukke ordet folketælling i søgningen. Så skulle man

Søgning i Google med søgestrengen „lars jensen“ 1800..1875

i hvert fald være sikker på at komme før 1787! Følgende søgestreng opsættes: „hans hansen“ 1700..1800 varpelev „karen olufsdatter“ – horsens –folketælling. Prøv at lave denne søgning. Det skulle gerne begrænse svarmængden til to svar!

Nærhedsoperator

En af de allerstørste vanskeligheder ved at søge med Google ligger efter min mening i, at den ikke kan anvende den boolske operator *NEAR*. Den bruges til at kræve af en søgning, at søgeordene *skal* forekomme inden for måske 10 ord. Google har tidligere håndteret denne operator, men for et par år siden var det slut. Ganske vist er det som udgangspunkt sådan, at Google søger at finde de adresser, hvor søgeordene forekommer tættest. Men det er langt fra altid, at det holder. Prøv eksempelvis at opsætte følgende søgestreng: „lars jensen“ „mette nielsdatter“. Allerede et af de første hits synes at være interessant: Hans Sørensen af Ebdrup og **Mette Nielsdatter** af Ebdrup. T/ Christen Nielsen af Fladstrup med ... T/ Rytter **Lars Jensen** og Inger Laurisdatter af Ebdrup ...

Slår man op i kilden, bliver man imidlertid fælt skuffet. Der er tale om en indtastning af kirkebogen for Kolind-Ebdrup-Skarresø sogn. De to omspurgte personer optræder, men bestemt ikke sammen! Man kan til en vis grad råde bod på den manglende nærhedsoperator ved at anvende ordmaskeringen, som gennemgået ovenfor. Men det er ikke altid dækkende.

Det avancerede søgebillede

Hidtil har jeg udelukkende koncentreret mig om Googles ordinære søgeside. Men rent faktisk findes der også en avanceret søgeside.

Man genkender hurtigt flere af de ting, vi netop har bevæget os rundt i, eksempelvis feltet „med den eksakte sætning“, som jo lige nøjagtigt rummer udtryks- eller frasesøgningen. Felterne fungerer som alternativer til søgninger i Googles almindelige søgebillede. Prøv f.eks. at opsætte en frasesøgning i det almindelige søgebillede

Den avancerede søgeside fra Google.

og gennemfør derpå søgningen. Går man herefter ind på det avancerede søgebillede, vil det netop anvendte udtryk være gengivet i feltet for „med den eksakte sætning“.

Man skal imidlertid være opmærksom på, at der i det avancerede søgebillede findes en række muligheder, der supplerer mulighederne fra det almindelige søgebillede. Hovedparten af disse vil jeg vende tilbage til i de efterfølgende gennemgange af bl.a. såkaldte feltsøgninger. Men én mulighed kan jeg nu ikke lade være med at nævne. Det er feltet „Vis websider opdateret inden for“. Her er der mulighed for at koncentrere søgningen til websider, der er opdateret inden for et bestemt tidsinterval. Vi kunne eksempelvis forestille os en slægtsforsker, der på et tidspunkt forgæves havde gennemført nettet for forekomsten af en bestemt personkreds. Et stykke tid efter vil vores forsker forsøge sig igen men orker naturligvis ikke at se alle de tidligere ikke relevante resultater

Prøv f.eks. at opsætte søgestrengen *slægtsforskning database „indtastning af“*. Først i det almindelige søgefelt, siden i det avancerede søgefelt med en tidsafgrænsning „de seneste 3 måneder“. Det giver så afgjort en forskel, om end den ikke er kæmpestor. Det kan nævnes, at søgemaskinen Alta Vista faktisk giver mulighed for at tidsafgrænse ned til én uge. Måske værd at have i baghovedet.

Afslutning

Søgning på Internettet er en livslang beskæftigelse. Naturligvis kan man regne med, at det mest grundlæggende

i søgemetodikken forbliver (nogenlunde) uforandret. Men rundt i detaljerne sker der en masse ting. Nye muligheder kommer til, eksisterende udbygges og forbedres. Sådan vil det være konstant. Og det er som med alle mulige andre emner. Jo mere man studerer tingene, jo mere uoverskueligt synes det hele at blive.

Jeg har forsøgt at fremlægge en række enkle og meget relevante søgemetoder. Forhåbentlig til inspiration og ikke mindst gavn for rigtig mange. Men som antydnet er der masser at tage fat på endnu. Der er eksempelvis de såkaldte feltsøgninger, hvor søgemaskinens muligheder for at søge i eksempelvis titler og dokumenttyper bliver behandlet. Indtil for nogle år siden kunne eksempelvis Google slet ikke søge i PDF-dokumenter!

Et andet eksempel er gennemgang af den måde søgemaskinerne viser resultaterne på. Netop disse forhold er faktisk helt afgørende for vores arbejde med Internettet. F.eks. er det vigtigt at kende til den såkaldte Google-rotation, det vil sige det forhold, at søgemaskinens redaktion med visse mellemrum ændrer på den algoritme, der styrer visningen af søgeresultaterne. I praksis betyder det, at nøjagtig den samme søgning kan give forskelligt resultat med f.eks. en måneds mellemrum. Og det er altså ikke kun, fordi der er kommet andre hjemmesider frem! Andre centrale emner er det semantiske Web og det usynlige Internet og sidst men ikke mindst vores forhold til nettet. Ikke blot kildekritik men også banale ting som kildehenvisninger, sikring af søgestreng mm. Jo, der er nok at tage fat på!

KirkebogsIndeksIndtastningsProgram

KIP-projektet med indtastning af folketællinger er efterhånden ved at være nået meget langt. Flere folketællinger er nu fuldstændige; 1787, 1801, 1803, 1834 og 1845, og af de øvrige folketællinger fra 1769 til 1911 er så meget indtastet, at den store database nu rummer mere end 11.000.000 poster.

Efterspurgt en skabelon

Mange har i de senere år efterspurgt en skabelon til indtastning af kirkebøger. En arbejdsgruppe har derfor i godt et årstid arbejdet med at få udformet sådanne skabeloner.

Arbejdsgruppen omfatter en række repræsentanter for DIS-Danmark, Dansk Data Arkiv og slægtshistoriske organisationer.

Ved vejs ende

Arbejdsgruppen er ved at være nået til vejs ende. Det meget komplicerede programmeringsarbejde, udført af Jens V. Olsen, er gennemført og under testning.

Der er tale om et generelt program, KildeIndeksIndtastningsProgrammet KIIP der, når det forsynes med kirkebogsskabelonerne bliver til KirkebogsIndeksIndtastningsprogrammet KIIP_kbg, som fungerer på en enkel og praktisk måde.

KIIP vil senere kunne forsynes med skabeloner til andre kildetyper.

Mere kompliceret end skabelonerne til folketællingerne

Opgaven har været noget mere kompliceret end den, man stod overfor, da der skulle udformes skabeloner til folketællingerne. Disse var med deres skemaform som skabt til indtastning i databaser, længe før nogen overhovedet havde kunnet forestille sig vor tids edb-systemer.

Kirkebøgerne derimod er med deres formløse struktur frem til kirkebogsreformen 1812/1814 temmelig komplicerede, og selv derefter er de

med en manglende fælles struktur for alle sognene frem til 1891 ikke uproblematisk.

Helt eller delvist

Hertil kommer, at kirkebøgerne med de forskellige rubrikker, fødte, konfirmerede osv. i alt rummer langt flere feltmuligheder end folketællingerne.

Man kan her stå over for valget, om man skal tage højde for alle feltmuligheder eller foretage et udvalgt mere i retning af indeksdatabaser med henvisning til, at brugerne derefter selv kan finde frem til kirkebøgerne, der for tiden før 1891 foreligger på mikrokort og i næsten fuldt omfang er lagt ud på Internettet i Statens Arkivers store projekt Arkivalier Online, der sigter mod en fuldstændig udlægning af kirkebøgerne før 1891 på nettet.

Næsten fuldstændig skabelon

Valget er faldet på næsten fuldstændig dækkende skabeloner udformet således, at man i første omgang even-

Ole Degn
Mellemhøj 11
8800 Viborg
86 67 47 02
degn@dis-danmark.dk

tuelt kan begrænse indtastningen til nogle få væsentlige, obligatoriske felter. I øvrigt har skabelonerne nogle filtre, hvor indtastere ved at klikke kan slå en række felter fra eller til, således at man kan tilpasse skabelonerne til forskellige kirkebogstyper.

Snart klar

Udvalget håber, at man inden længe vil kunne have et endeligt program, således at interesserede kan få begyndt det store arbejde.

Indtastning af en vielses-post i det nye KIIP_kbg program.

Bliv bedre til at google

Hæftet „Google for alle“ anmeldes her af Kathrine Tobiassen

Søgemaskinen Google er kendt af de fleste som den lynhurtige og uforlignelige hjælper, når der skal findes informationer på Internettets verdenshav af hjemmesider. Venligt og enkelt fremtræder Google: Man udfylder søgefeltet med sine søgeord, og i løbet af et par sekunder har man resultatet serveret.

Men hvad gør man, når en søgning på *Jens Hansen* giver mange tusinde hits? Blader møjsommeligt det hele igennem eller finder andre veje?

Den sidste mulighed er afgjort at foretrække, for bag sit ukomplicerede ydre gemmer Google et væld af finesser, som det er værd at sætte sig ind i. „Udtrykssøgning“, hvor man sætter anførselstegn omkring søgeordene „*Jens Hansen*“ og dermed viser, at man kun ønsker forekomster, hvor ordene optræder i sammenhæng, er efterhånden ret kendt. Men der er meget mere.

Er man usikker på et ord eller stavningen af det, kan man „maskere“ ordet ved at erstatte det med *. Tænk over, hvor informationen kan optræde; er det mest sandsynligt, at man skal udenlands for at finde den, så brug engelske ord i stedet for danske.

Avanceret søgning

Når man skriver et ord i søgefeltet, søger man helt bredt, skyder så at sige fra loftet. Vælger man i stedet „Avanceret søgning“, får man præsenteret diverse muligheder for at præcisere søgningen ved at gøre brug af forskellige felter. Man kan søge på filtyper, sprog, dato for opdatering mv. eller vælge kun at medtage de sider, hvor søgeordet optræder i titlen.

Meget af dette kan dog også klares i det simple søgefelt, hvis man anvender koder. Skriv f.eks. *intitle:hansen* i feltet, og du får kun hits, hvor *hansen* står at læse i hjemmesidens titel. Dette eksempel er plukket fra et lille hæfte,

som forlaget Libris for nyligt har udgivet „Google for alle“. Bag hæftet står en sand kender af søgemaskinen, nemlig Erik Nicolaisen Høy, der også er manden bag Københavns Kommunes Bibliotekers Googleguide på: http://bibliotek.kk.dk/soeg_bestil_forny/googleguide.

Hæftet er inspireret af en meget omfattende amerikansk Google-Guide. Referencerne er absolut i orden!

På højt plan og i jordhøjde

Der indledes stille og roligt med et par grundlæggende kapitler: Websøgning for begyndere og Videre med websøgning, hvor alt det basale præsenteres.

Videre går det med Websøgning på højt plan; her kan man stifte bekendtskab med et væld af forskellige koder, der kan kombineres og ende med at danne et meget finmasket net. Nogle af koderne er ganske avancerede, mens andre er nede i jordhøjde. Søger du på en film, så brug koden *movie:således:movie:den eneste ene*.

Vi får et kig bag kulisserne, for hvis man forstår, hvordan en søgemaskine er opbygget, vil man kunne udforme sine søgninger mere effektivt. Hvordan bærer Google sig f.eks. ad med at søge billeder, der jo ikke altid har en særlig dækkende titel? Google søger på filer med endelsen .gif eller .jpg og bruger teksten omkring billedet til at gætte på, hvad det indeholder.

Det giver undertiden ret spøjse søgeresultater. Portræt af undertegnede er - ifølge Google - den lille røde postkasse nederst på DIS-Danmarks hjemmeside!

Erik Nicolaisen Høy: Google for alle. Forlaget Libris, 2005. 72 sider. Kr. 59

Tilbehør til Google

Google har en del tilbehør, som får sit eget afsnit. Det drejer sig bl.a. om værktøjslinjen, som kan downloades og installeres på det hjemlige skrivebord, og regnemaskinen, der kan klare selv komplicerede matematiske funktioner.

Og for at ingen skal tro, at træerne vokser ind i himlen, rundes der af med en gennemgang af det, som Google *ikke* kan. Til gengæld får vi i et appendiks en lynguide med en skematisk oversigt over koder og funktioner. Lige til at have liggende ved computeren, indtil funktionerne sidder på ryggraden.

Alle, der bevæger sig på nettet, har brug for gode værktøjer for at kunne navigere nogenlunde effektivt på det store hav. Det lille hæfte er særdeles nyttigt og kan varmt anbefales, både til begyndere og til viderekomne, kort sagt – det er Google for alle. Oven i købet til en klatskilling.

PS. For de, der gerne vil holde sig opdateret med nyheder inden for websøgning, kan det anbefales at følge Erik Høys weblog på adressen <http://erikhoy.blogspot.com/>

Redaktionen: Vi iler straks til med et bedre portræt af Kathrine Tobiassen

Anmeldelse af:

En spændende hjemmeside

Midt i det uendelige Internet, hvor intet er længere væk end den nærmeste pc, ligger hammerum-herred.dk - kyndigt bestyret af Arne Feldborg.

Hvad sku' det være?

En folketælling, kirkebøger, skatte- mandtalslister, ja, det er en veritabel guldgrube af informationer om Hammerum herred og lidt af de omkringliggende sogne.

Vi er mange, der gennem tiden har nydt godt af Arne Feldborgs utrolige indsats med at offentliggøre skannede kilder fra det midt vestjyske område.

Medio 2005 fik siden en gevaldig overhaling og fremstår nu mere brugervenlig end nogen sinde før.

Registrering

Kun for medlemmer, ja – snart sagt enhver hjemmeside tilbyder medlemskab – gratis, naturligvis – men hvad skal de med min adresse eller fødselsdato? Sender de mig en hilsen på min fødselsdag? Næh, det er nok mere til statistik.

I dette tilfælde vil jeg dog gerne anbefale, at man lader sig registrere, for dels har jeg stor tillid til behandlingen af mine personlige oplysninger, dels – som det vil ses – åbner det for yderligere en godtepose.

Et væld af information

Som gæst har man mulighed for at se godt 58.000 kirkebogssider, omtrent 4.000 sider folketællinger og et lignende antal sider med skifteprotokoller, alt sammen skannet fra mikrokort, en formidabel indsats af Arne Feldborg.

I denne sammenhæng bør også nævnes Leif Sepstrups bidrag i form af knap 2.100 fotograferede kirkebogssider fra efter 1891.

Desuden finder man afskrifter af kirkebøger, lægdsruller, slægtstavler

Navigation

Gæster

- Forside
- Folketællinger
- Søg i Folketællinger
- Kirkebøger
- Artikler
- Scannede Mikrokort
- Databaser
- Slægtstavler
- Batch-Numre
- Skattemandtal 1743-44
- Afskrift af kirkebøger
- Afskrift af lægdsruller
- Fotoalbum
- Downloads
- Links
- Søg
-

Medlemmer

- Foreslå link
- Foreslå nyhed
- Foreslå artikel
- Debatforum
- Lokale IGI-Data
- Fkt. fra hele landet
- Slægtsdatabase (a.f.)
- Medlemmers slægter
- Trap: "Danmark"
- L Both "Danmark"
- Demo-database

og et fotoalbum, og så ikke at forglemme, genistregen med søgeformularen til mormonernes database – et smukt eksempel på, hvad samarbejdende slægtsforskere kan udvirke.

Et andet eksempel på dette samarbejde er den både morsomme og interessante historie om „*Skattemandtal 1743 - 44*“, hvor en mands skuffede

Per Agerbæk
Lyshøjgårdsvej 45, 2. th.
2500 Valby
Tlf.: 36306667
per@agerbaeks.dk

forventninger til skatteindtægter har skaffet området en ekstra folketælling, i form af 150 foliosiders beskrivelse af retssagen.

Når man har registreret sig og logget på siden, kan man ikke blot deltage i debatten, men også få en plads til sit eget stamtræ eller link til egen hjemmeside.

Projekt „familiesammenføring“

En særlig spændende nyskabelse gemmer sig bag punktet „Demodatabase“.

Efter devisen *noget-for-noget* vil interesserede her kunne deltage i et projekt, der ultimativt vil kunne placere næsten alle, der på et eller andet tidspunkt, har haft deres bopæl i Hammerum herred.

For at deltage kræves det, at man indsender mindst 200 personer, hvoraf en ikke nærmere specificeret del skal have relation til herredet. Intentionen med projektet er at give slægtsforskere et nyt middel til at kvalitetskontrollere deres oplysninger.

Som navn antyder, er databasen endnu på forsøgsstadiet og er derfor åben for alle, når blot man er tilmeldt som bruger.

Konklusion

„Powered by *php-fusion*“ står der nederst på siden. Et rigtig godt valg af CMS, men selv den bedste teknik giver kun en tom ramme, hvis den ikke udfyldes, så lad mig blot tilføje, at hammerum-herred.dk først og fremmest er „powered by Arne Feldborg“!

God tekst til websider

Jeanette Hedegaard

Kommunikatør & slægtsforsker

nycarl@teliamail.dk

www.jeanettehedegaard.dk/slaegt.htm

Internettet kan være et godt værktøj til at publicere sin slægtsforskning med. Det kræver ikke den store viden eller kunnen at lave en god webside, men der er et par ting, som man bør tænke over, når man vil formidle sin slægtsforskning på Internettet.

Når man har siddet i mange timer med sin slægtsforskning, får man lyst til at dele sin viden om folk og deres historier med andre. Her byder Internettet på andre muligheder end de trykte medier som den traditionelle slægtsbog. En webside giver mulighed for at fremvise resultatet af ens slægtsforskning. Og samtidig er det nemt at opdatere med nye oplysninger og historier.

Kend din læser

At gå online er ikke blot at publicere sin slægtsforskning via en webside på Internettet. Enhver slægtsforsker, der laver en webside, bør tænke over et par ting inden da: Hvad vil du med slægtssiderne, og hvem henvender du dig til? Er det for din egen skyld, du lægger din slægtsforskning på Internettet, så kan du gøre, hvad du vil. Men vil du gerne dele ud af din viden – og måske få kontakt med andre – så bør du også tænke på din læser.

At læse på skærmen

På Internettet skimmer læseren teksten for at finde det væsentlige (for læseren) i stedet for at nærlæse som i en bog eller avis. Samtidig er skærme dårlige at læse på i lang tid.

Mange tekster på Internettet bliver aldrig læst, fordi læseren hurtigt giver op og surfer videre, og fordi det tager for lang tid at finde ud af, hvad websiden handler om. Du skal altså fange læserens opmærksomhed hurtigt og så fastholde den.

I tekster til websider skal man aflevere pointen først – og så uddybe emnet. Indholdet af websiden er selvfølgelig det vigtigste, men der er også grafiske virkemidler, som kan gøre teksten indbydende og læsevenlig.

Skriv til Internettet

Tekster på Internettet skal som udgangspunkt kunne skimmes. Overskrifter, fed, fremhævet tekst, lister i punktform og indholdsfortegnelser og mellemrubrikker er markører, som er

Du kan læse flere gode råd om tekst til websider på:
design.emu.dk
dialogdesign.dk/goderaad.html

www.jeanettehedegaard.dk/slaegt.htm - hovedsiden bruges til andet end slægt.

med til at give overblik. De enkelte markører skal dog bruges med omtanke, for plasker man hele teksten til med forskellige markører, så drukner de i hinanden. Resultatet vil i stedet være, at intet fremstår fremhævet.

Fremhævet tekst

De mest almindelige måder at fremhæve tekst på på websider er **fed skrift**, understreget, *kursiv* eller at skrive med STORE BOGSTAVER. Men også her er der faldgrupper, man bør overveje.

Ord, skrevet med STORE BOGSTAVER (majuskler), kommer let til at virke som om, man råber. Og de nedsætter let læsbarheden.

Understregninger opfattes ofte som links, altså som klikbare, fordi links normalt vises understregede. Derfor anbefales det generelt ikke at bruge understregningen som markør (undtagen i links) på websider. Det gælder også i overskrifter.

Fed skrift og *kursiv* er velegnede til at fremhæve tekst med. Men vær opmærksom på, at kursiv kan være svær at læse, især hvis fontstørrelsen (skriftens størrelse) er meget lille.

Opdel teksten

Giv dine websider tydelige og sigende overskrifter, og bryd teksten op i korte afsnit med (under)overskrifter. Opde-

Kom i gang

Du kan lade dig inspirere af andres websider. Der kan du hente inspiration og ideer til, hvordan man kan designe en webside – eller hvordan du ikke vil gøre det!

linger og overskrifter, der fortæller om indholdet, giver læseren hurtigt overblik over teksten. Fremhævede nøgleord i teksten er også med til at fange opmærksomheden.

Indholdsfortegnelser og menuer giver et godt overblik for læseren og gør det nemt at komme rundt i websiderne, men de er ikke nok i sig selv. De skal være sigende – ligesom overskrifterne – ellers opgiver læseren.

Lang eller kort tekst

Som slægtsforsker vil man ofte gerne fortælle lange historier fra slægtens liv. Men teksten bliver let så lang, at den bliver uoverskuelig. Hvis en webside fortsætter i det uendelige, er det ikke godt for koncentrationen og overskueligheden.

Gør derfor siderne korte, og del teksten i kapitler, hvor næste kapitel forsætter på en anden side. Det kan nemt markeres med en pil og en henvisning til „næste side“. Meget lange tekster kan f.eks. vedhæftes i et pdf-format eller en printversion og med en appe-

titvækker til teksten på selve websiden.

Indhold frem for form

Formen og udformningen af en webside kan gøre indholdet mere attraktivt for læseren. Det er grafiske virkemidler, som kan gøre teksten indbydende og læsevenlig, men selvfølgelig er det indholdet, som er det mest centrale, når man laver en webside.

Syv gode råd

1. Skriv det væsentlige først
2. Lav tydelige og sigende overskrifter
3. Skriv kort – undgå lange tekster
4. Lav overskrifter undervejs i teksten
5. Lav afsnit i teksten og fremhæv evt. enkelte ord
6. Brug links i teksten til uddybende informationer
7. Husk layoutet: tekster og illustrationer skal passe sammen.

WEGA BOGBINDERI

Stenildhøjvej 54
9600 Aars

Indbinding af:

- alle slags slægtsbøger
- tidsskrifter mm.

Pris efter aftale

Bogbindermester:

Heidi Gass Sibbesen
Tlf. 98 66 12 81

Mail: Heidi.gass@sibbesen.dk

Køb og salg på DIS' hjemmeside

Af Erik Kann

Regelmæssige brugere af foreningens hjemmeside www.dis-danmark.dk vil have bemærket, at der til stadighed sker forandringer og forbedringer. Seneste tiltag er endnu en mulighed for køb og salg.

Hidtil har man kunne benytte den såkaldte markedsplads under menu-punktet Forum. Området var imidlertid i bogstaveligste forstand en markedsplads med en vis grad af uoverskuelighed!

Nu er der imidlertid via et helt selvstændigt menupunkt „Køb og Salg“

åbnet en langt mere overskuelig sektion, hvor alle med trang til køb og salg kan melde sig. Sektionen er delt op i fire underdele:

1. **Bøger** (bøger der handler om slægtsforskning og eller historie)
2. **Mikrokort** (mikrokort og film)
3. **Redskaber** (scannere, mikrokort-læsere mm)
4. **Øvrige** (andre emner vedr. slægtsforskning)

Det er de utroligste ting, man kan finde her. Under **Øvrige** er f.eks. „Billeder

og postkort“: Postkort og gamle fotografier fra Horsens købes.

Under **Bøger** er der til salg f.eks.: Århus Stifts Årbøger årg. 1998-99-2000-01-02, 100 kr. + porto. Samt salg af 5 hæfter udgivet af Historisk Samfund for Århus Stift.

Det er vel næsten unødvendigt at sige, at navigationen er nem, enkel og overskuelig. Og selvfølgelig er der en søgefunktion, så man hurtigt kan gennemse basen for forekomsten af netop det, man er interesseret i.

Generalforsamling

Sidste års generalforsamling foregik sædvanen tro et sted med historisk vingesus, nemlig i riddersalen på Nyborg Slot. Efter guidede rundvisninger på slottet, afholdtes generalforsamlingen i god ro og orden under Knud Spangsø's ledelse.

Valget betød en rollebytning mellem Ruben Højmark og Arne Christiansen, da Ruben ønskede at indtage den ene suppleantplads. Øvrige poster, der var på valg, blev genbesat.

Konstituering

Efterfølgende konstituerede bestyrelsen sig således: Formand Arne Christiansen, næstformand og redaktør Erik Kann, kasserer Werner Wittekind, sekretær Henriette Idestrup og Kathrine Tobiasen som medredaktør.

Bestyrelsesmøder

Udover konstitueringsmødet umiddelbart efter generalforsamlingen er der holdt 5 bestyrelsesmøder, hvoraf ét var bestyrelsens weekendmøde, der nu er en god tradition, hvor vi har mulighed for at gå mere i dybden med emnerne.

Der var aftalt endnu et møde i oktober, men det måtte aflyses på grund af for mange afbud.

Medlemstallet

Ved indgangen til året var medlemstallet 4.255. Dette er i løbet af året steget en smule til 4.422 medlemmer,

fordelt med ca. 2.200 på Sjælland med omliggende øer, ca. 1.700 i Jylland, 400 på Fyn og ca. 100 i udlandet.

Væksten i medlemstallet er aftagende, og vi har i bestyrelsen drøftet, hvad der kan være årsag hertil. Er vores aktiviteter forkerte, for få, for dårlige - eller er det noget helt tredje, der skal til, hvis medlemstallet skal forøges?

Lokalgrupper

Der er i løbet af året kommet gang i flere lokale klubber rundt om i landet. I januar 2005 blev en række medlemmer enige om at starte lokale aktiviteter i området nord for Limfjorden, og DIS-Nordjylland havde set dagens lys.

Midt på året startede der en debat i DIS-Forum om mulighederne for at oprette noget tilsvarende i Nordsjælland med udgangspunkt i Helsingør. Det stod hurtigt klart, at der var et tilsvarende ønske i området omkring Helsingør, og i oktober 2005 var DIS-Nordsjælland - bestående af en gruppe omkring Helsingør/Hillerød og en gruppe omkring Helsingør - en realitet.

På det tidspunkt, hvor DIS-Nordsjælland blev oprettet, rørte græsgrødderne i Odense-området på sig. Efter et orienteringsmøde i november var dannelsen af gruppen, der har fået arbejdsnavnet DIS-Odense, en realitet.

Afstandene i Nordjylland er store, og der er pt. muligvis ved at opstå en gruppe af medlemmer i Himmerland (mellem Randers og Ålborg).

Bestyrelsen har haft et ønske om at øge de lokale initiativer og ser gerne, at denne udvikling fortsætter.

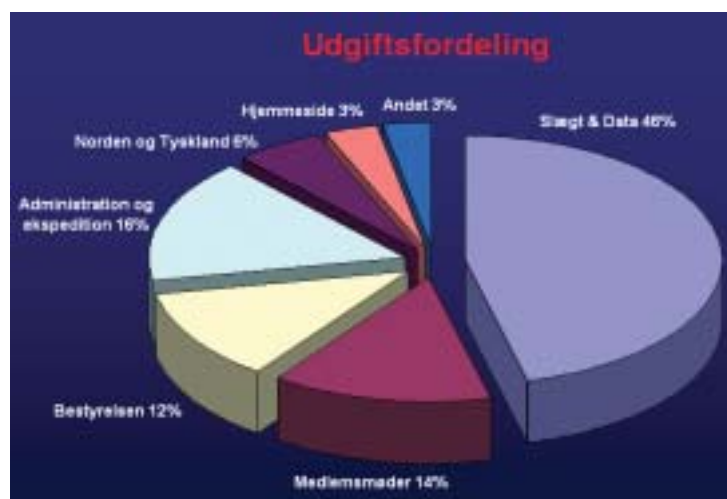
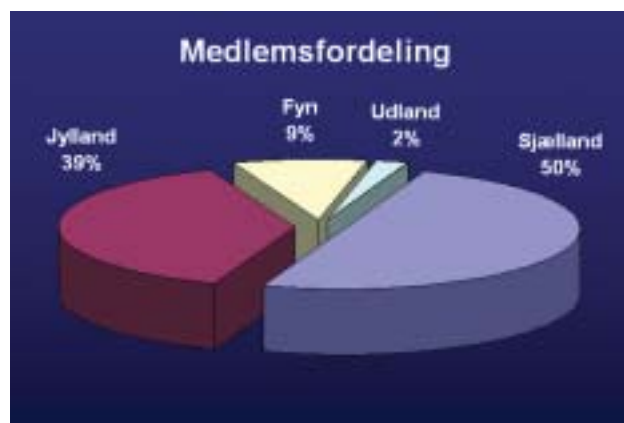
Aktiviteterne i lokalgrupperne minder en del om de møder, der holdes i de lokale slægtshistoriske foreninger. Ofte er vore medlemmer også medlemmer i disse, og der arbejdes på at fremme samarbejdet med de lokale foreninger.

Arkivalier online

DIS-Danmark har i det forløbne år været medvirkende til, at der er oprettet et brugerråd for Arkivalier Online.

DIS-Danmark er repræsenteret af Jens V. Olsen og Per Agerbæk, der begge har ydet en betydelig indsats for at få fremmet brugernes ønske om større hastighed i benyttelsen af siderne, ligesom det er besluttet at lave de dårligste scanninger om.

Statens Arkivers arbejde med indskanning af materiale er afsluttet omkring december 2005, og nu arbejdes der på at få udarbejdet indholdsoversigter før oplægning på nettet. Det er endvidere besluttet at flytte Arkivalier Online's server fra Landsarkivet i Viborg til Rigsarkivet. Fordelen ved dette er en meget væsentlig forøgelse

af båndbredden til serveren. Udvidelsen skulle efter det oplyste ændres fra de nuværende 2Mbit til 100Mbit.

Flytningen var egentlig planlagt til at skulle være sket medio januar 2006, men sygdom og tekniske problemer har udsat flytningen til engang i marts 2006. Vi skal nok ikke vente massive nyoplægninger af materiale før flytningen er gennemført.

Kildeindtastninger

Kildeindtastningsprojektet fortsætter med imponerende indsatser fra frivillige rundt om i landet. Som det ses af vedstående klip fra DDA's hjemmeside, er der omkring årsskiftet indtastet mere end 11 mill. poster.

I oktober 2005 kunne lanceringen af den næste færdige årgang, FT1834, fejres ved en reception i Ringsted, hvor lokalarkivet var behjælpelig med praktisk hjælp.

Kirkebogsindtastningsprogram

En anden væsentlig udvikling inden for kildeindtastningen er udarbejdelsen af et indtastningsprogram for kirkebøger.

Rundt omkring på Internettet kan man finde afskrifter af kirkebøger og andre arkivalier. Formaterne på disse indtastninger er meget forskellige, og dette vanskeliggør søgningen i disse kildeindtastninger.

Jens V. Olsen har påtaget sig den ikke ubetydelige opgave at udvikle et generelt kildeindtastningsprogram, der ved hjælp af en styrefil danner en skabelon, hvori indtastning kan finde sted. Programmet, der foreløbigt er tilrettet for kirkebøger, er døbt KIIP – *KildeIndex IndtastningsProgram*.

Programmet er i betatest hos en mindre kreds af indtastere. Før dette program kunne udvikles, var der et større arbejde med at få fastlagt hvilke felter, der skulle være i indtastningsprogrammet. Dette arbejde har bl.a. involveret en række personer i KIK-samarbejdet.

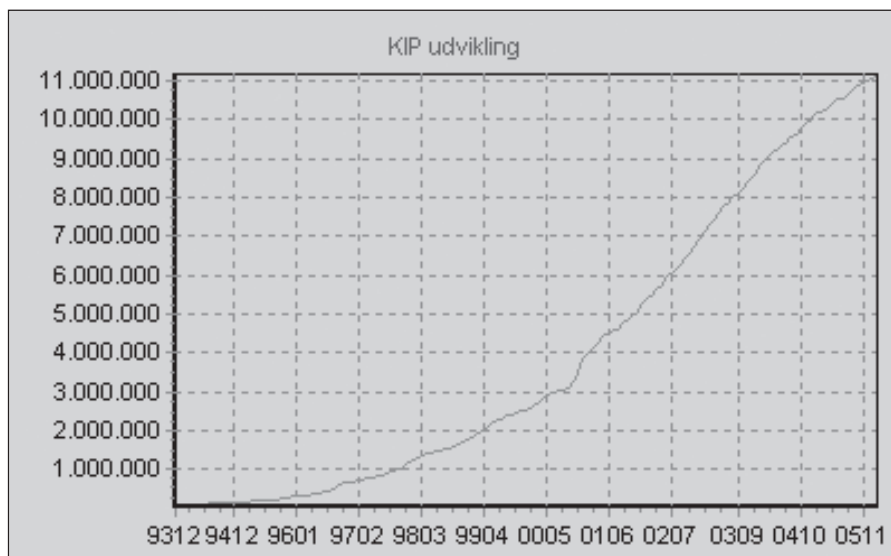

Diagram der viser udviklingen i antallet af indtastede poster i Kildeindtastningsprojektet fra dec. 1993 til november 2005

Slægt & Data

Slægt & Data er også i år udkommet med 4 numre med 32 velbeskrevne sider i hvert nummer. Artiklerne i bladet omhandler meget varierede emner.

Redaktionen kan altid bruge nye artikler til kommende numre af bladet. Så fat tastaturet og kom i gang.

Undervisning, foredrag og klub-aftener

Der har været holdt rigtig mange arrangementer rundt om i landet spændende fra flerdageskurser til kortere debataftener i lokalgruppernes regi. Der har været overordentlig godt fremmøde til arrangementerne, og mange af arrangementerne har været overtegnet på kort tid.

2005 er også året, hvor der blev indført brugerbetaling for deltagelse i arrangementer.

For en landsdækkende forening er det ikke muligt at give alle medlemmer lige gode muligheder for at deltage i arrangementer, idet disse hovedsageligt vil blive placeret i de større byer. Bestyrelsen fandt det derfor rimeligt, at deltagerne ved foredrag og på kurser bidrog til udgifterne i forbindelse med afholdelsen af disse.

Deltagerbetalingen har været i kraft

siden sommeren 2005 og har kun dækket en sjettedel af udgifterne i forbindelse med møde- og undervisningsaktiviteterne, eller med ca. 2 % af foreningens indtægter.

Som tidligere omtalt er der ved at komme ganske god gang i de lokale initiativer rundt om i landet. Disse lokalgrupper har bidraget til en væsentlig forøgelse af de lokale medlemsaktiviteter.

For at forbedre overblikket over de møder, foredrag og lignende, der foregår i DIS, arbejdes der på at få etableret en fælles kalender for alle, i modsætning til nu, hvor oplysningerne skal søges rundt omkring på hjemmesiden.

Når vi har fået systemet godt indarbejdet, er det tanken at invitere andre foreninger, der arbejder med vores hobby, til at deltage på kalenderen, således at overblikket bliver endnu bedre.

Hjemmesiden

I det forløbne år har hjemmesiden - ved mange flittige medlemmers hjælp - udviklet sig videre.

Her skal blot nævnes nogle områder i flæng: DIS-Nordjylland og DIS-Nordsjælland har fået hver deres område på hjemmesiden.

Bestyrelsens beretning 2005

Vores linksamling er omlagt til en database, hvor medlemmerne selv kan indlægge forslag til nye spændende links.

Området med medlemmernes hjemmesider og e-mailadresser er ligeledes omlagt til selvbetjening.

Vi har netop fået et område for køb og salg for medlemmer, ligeledes selvbetjent.

Der er også oprettet en oversigt over medlemmer, der tilbyder fadderassistance til anvendelse af mange af vore datahjælpemidler.

Foreningens forum benyttes fortsat i meget stor stil. En hurtig optælling viser, at siden forummet er startet, er der skrevet over 180.000 indlæg. Når det sammenholdes med vores medlemstal på 4.500, svarer det til 40 indlæg pr. medlem i gennemsnit.

Der kan fortælles mange solstrålehistorier om anvendelsen af forum, som da vores udmærkede kasserer Werner Wittekind på en stand i Drammen får stillet et spørgsmål om en dansk slægtning og derfor lægger en efterlysning ind i Forum-gruppen „Aneefterlysning“ kl. 10:36. Kl. 10:45

er der svar på indlægget med en henvisning til en hjemmeside, der havde oplysninger om det efterspurgte.

Nordisk samarbejde

Foreningen deltog med en stand på Svenske Slægtsforskerdage i Göteborg i 2005 med 6 mand, 2 projektorer og 3 pc'er. Vores stand blev besøgt af en lang række svenske og norske slægtsforskere. Der var stor interesse for at få hjælp og oplysning om, hvorledes man fandt oplysninger om danske familiemedlemmer.

Ultimo oktober 2005 var der NORDGEN møde i Oslo, samtidig med de norske foreningers slægtsforskningsdag. Foreningerne i Oslo havde indrettet sig i et auditorium samt en række undervisningslokaler på den tekniske højskole. Her udstillede programleverandører deres produkter, der var foredrag om forskellige emner i auditoriet, workshops i billedbehandling, i anvendelse af Gengline, salg af bøger osv.

DIS-Danmark deltog forsøgsvis med en stand på Drammen-foreningens slægtsforskerdag, hvor der var

stor spørgelyst. Standen var kun bemannet med 2 personer, så det blev travle dage for dem.

NORDGEN-mødet berørte emner som redaktørernes uafhængighed af bestyrelsen, en sag om det svenske datatilsyns indgriben i indlæg skrevet på et svensk forum, udarbejdelse af en fælles nordisk-engelsk ordbog på nettet, udveksling af tidsskrifter foreningerne imellem samt mere generelle menings- og ideudvekslinger. Et meget inspirerende samarbejde.

Bestyrelsen har forhåndstilmeldt sig Svenske slægtsforskerdage 2006, der afholdes i Stockholm.

Tysk samarbejde

Senere på året deltog DIS-Danmark på en tysk slægtsforskermesse i Hannover med 2 mand. Også her var der rimelig interesse, men konklusionen af deltagelsen er, at vi fremover vil koncentrere os om de gamle danske heretugdomme. Der er indledt forhandlinger med Schleswig-Holsteinische Familienforschung e.V. omkring et samarbejde med blad- og erfaringsudveksling.

Bestyrelsens forslag til vedtægtsændringer

Bestyrelsen har fundet anledning til at foreslå enkelte ændringer i vedtægterne. De nuværende vedtægter kan ses på foreningens hjemmeside på denne adresse:

www.dis-danmark.dk/foreningen/vedtgt.asp.

Ændringerne kan ses herunder:

§1 Navn og hjemsted

DIS-Danmarks hjemsted er den til enhver tid værende formands adresse. „formands“ rettes til „kasserers“.

§2 Formål

„at afholde foredrag, møder og anden oplysningsvirksomhed“, rettes til „at afholde foredrag, møder, *kurser* og anden oplysningsvirksomhed“.

Samt „at udbrede kendskabet til informationsteknologi i slægts-, personal- og lokalhistorie“ rettes til „at udbrede kendskabet til *IT* i slægts-, personal- og lokalhistorie“.

§5 Generalforsamling

„Kassereren aflægger det reviderede regnskab til godkendelse og bestyrelsen fremlægger det reviderede budget for indeværende år“. rettes til „Kassereren aflægger det reviderede regnskab til godkendelse og bestyrelsen fremlægger det *korrigerede* budget for indeværende år“.

§6 Regnskab og formue

„Regnskabet skal før den ordinære generalforsamling være revideret af to

revisorer, hvoraf mindst den ene skal være medlem af foreningen“. ændres til:

„Regnskabet skal før den ordinære generalforsamling være revideret af to revisorer, hvoraf mindst den ene skal være medlem af foreningen. *Herudover skal regnskabet revideres af en statsautoriseret/registreret revisor*“.

§10 Opløsning

„DIS-Danmark kan opløses, hvis et forslag herom er vedtaget af en ordinær generalforsamling og derefter uforandret af...“ ændres til:

„DIS-Danmark kan opløses, hvis et forslag herom er vedtaget af en ordinær generalforsamling og derefter *vedtages* uforandret af ...“.

DIS-Danmark: Resultatopgørelse 1.1.-31.12. 2005

<u>INDTÆGTER</u>	<u>BUDGET 2005</u>	<u>REGNSKAB 2005</u>	<u>BUDGET 2006</u>
Kontingent i alt	822.500,00	778.738,75	800.000,00
Medlemmer (antal)	(4.000)	(4.450)	(4.600)
Kurser		16.579,47	20.000,00
Bibliotekstyrelsen			20.000,00
Særnr. i alt	0,00	3.850,00	0,00
Disketter i alt	10.000,00	4.850,00	5.000,00
HFH i alt	1.000,00	1.105,00	1.000,00
Annoncer	1.000,00	1.760,00	1.000,00
GI Slægt&Data		1.980,00	
Renteindtægter	18.000,00	10.230,04	16.000,00
Diverse indt.			
Øredifference	(0,20)		
<u>INDTÆGTER I ALT</u>	<u>856.500,00</u>	<u>819.093,06</u>	<u>863.000,00</u>

<u>UDGIFTER</u>	<u>BUDGET 2005</u>	<u>REGNSKAB 2005</u>	<u>BUDGET 2006</u>
Medlemsmøder	140.000,00	65.174,79	70.000,00
Mødeleder	0,00	51.786,62	
Nordisk samarbejde	25.000,00	38.701,72	40.000,00
Nordtysk samarbejde	5.000,00	7.867,67	5.000,00
Administration	72.500,00	112.812,41	137.000,00
Mødeudgifter	85.000,00	93.037,17	90.000,00
Slægt & Data	300.000,00	323.168,91	314.000,00
Redigering	80.000,00	66.270,00	70.000,00
Ekspedition	120.000,00	26.060,96	40.000,00
Ekspeditionsleder		52.765,84	60.000,00
Disketter/CD'er			1000,00
KIP indtastning	15.000,00	6.021,57	15.000,00
Diverse (arbejdsforsikring)		98,40	
DIS-Gen DK	20.000,00	0,00	10.000,00
Tilskud	15.000,00		10.000,00
Ekstern Revision	10.000,00		0,00
Gebyr m.m.	2.500,00	776,62	1.000,00
Tab/Afskrivning		450,00	
<u>UDGIFTER I ALT</u>	<u>890.000,00</u>	<u>844.992,68</u>	<u>863.000,00</u>

ÅRETS RESULTAT	(25.899,62)	0,00
-----------------------	--------------------	-------------

AKTIVER 2005

Kasse	385,88
Alm. Brand	1.695,50
Giro 501 2058	65.623,03
Alm. Brand 1	99.994,75
Alm. Brand 2	100.000,00
Norsk Bank	0,00
Likvid beholdning	267.699,16
Tilgodehavende	1.835,00
Periodiseringer	25,00
<u>AKTIVER I ALT</u>	<u>269.559,16</u>

PASSIVER 2005

Saldo 1.1. 2005	162.580,97
Årets resultat	(25.899,62)
Saldo 31.12.2005	136.681,35
	0,00
Omkostningskreditorer	76.654,56
Forudbet. konting.	54.997,00
Fejlkonto	1.226,25
<u>PASSIVER I ALT</u>	<u>269.559,16</u>

Holte, den 16.1.2006, Werner Nielsen Wittekind

Bevis eller indicium?

Vi er forhåbentlig alle seriøse slægtsforskere, men kan andre bruge vores arbejde i årene fremover?

Eller må de starte forfra – ligesom vi har måttet, hver gang vi finder en gammel slægtstavle eller får materiale fra vore kontakter. Denne artikel kommer med forslag til, hvordan vi kan løse dette problem. Vi skal simpelthen oprette et særligt felt i vort slægtsprogram, hvor vi noterer det entydige bevis eller indicium for hver enkelt persons forældre. Dette felt med bevis/indicie udskrives herefter, hver gang vi videreformidler vort arbejde.

Troværdige oplysninger?

Vi er som slægtsforskere tit ude for, at vi støder på en gammel stamtavle eller en slægtsbog, hvis oplysninger vi gerne vil have verificeret. Det er desværre sjældent – især på tavlerne – at vi har mulighed for at finde beviset for, at anerne er korrekte. I slægtsbøgerne er der heldigvis tit angivet en kilde for fødsel eller anden dokumentation for rigtigheden. Men hvor meget kan vi stole på disse oplysninger? Vi kan samtidig spørge os selv, om vi selv har gjort arbejdet ordentligt for vore efterfølgere og kontakter.

Det er kun 1 års tid siden, at en af mine seriøse kontakter måtte starte forfra med 1/16 af sine aner, idet en oldemor pludselig viste sig at være forkert. Vi må hver gang starte forfra, når vi finder/får andres arbejde, ellers kan vi ikke stole på vort eget fortsættende materiale. Hvordan kan vi endvidere sikre os, at næste generation ikke skal starte helt forfra med det arbejde, vi selv har brugt år på at udarbejde?

Udveksling med kontakter

I nyere tid, hvor de fleste af os har fået e-mail, har vi sikkert udvekslet oplysninger med vore kontakter, dvs. vi har fået en masse oplysninger, som andre har fundet, nogle gange endda kun med data, uden noter og evt. uden

kilder. Vi har selv sendt oplysninger den anden vej – uden klart at fortælle videre, hvor det entydige bevis for næste generations korrekthed er.

I nogle slægtsforskningsprogrammer (i *Brothers Keeper* som jeg bruger) er der et felt, hvor man kan angive kildens kvalitet og dennes troværdighed, men det er ikke nok. I langt de fleste tilfælde skal vi bruge mere end en oplysning for endeligt at verificere anerne med sikkerhed.

Er beviset fundet?

Det er jo ikke engang sikkert, at beviset er fundet, selv hvor vi er helt sikre på anerne. I disse tilfælde må vi nøjes med at angive, at vi kun har indicier for, at det virkelig er en given persons aner, vi har fat i.

Det er faktisk en spændende opgave at gå i gang med – hvor er beviset, eller har vi kun indicier? De fleste vil nok straks påstå, at de skam har beviser, og det er sikkert rigtigt i langt de fleste tilfælde. Men vi har bare ikke noteret det, så vi kan udskrive det på alle vore tavler, og så alle andre straks kan se det.

Behov for et ekstra felt

Jeg mener derfor, at vi har behov for et felt, hvori man kan angive næste generations sandsynlighed og selvfølgelig samtidig beviset eller indiciet for denne „påstand“.

I BK kan man med fordel bruge det felt, der hedder ANER. Hvis vi skriver BEVIS i dette felt eller, hvis beviset ikke findes, nøjes med at skrive INDICIUM – med en procentvis sandsynlighed – har vi gjort vores til, at vore efterfølgere ikke vil komme i tvivl og må starte forfra. I tilhørende tekstfelt kan vi notere de kilder, der tilsammen giver beviset/indiciet – eksempelvis dåb og FT 1911 (hvor fødested og dato er angivet). Efter gennemgangen kan vi udarbejde en anetavle med sorte eller grå farver, alt efter om beviset er fundet eller ej.

Jørgen Stage Larsen
Trelleborgvej 24
3650 Ølstykke
jstl@larsen.tdcadsl.dk

Debat om kildernes værdi

Jeg vil ikke her gå dybere ind i en diskussion om, hvad der er beviser, og hvor kraftige de enkelte indicier er, men overlade dette til mere kvalificerede kolleger. Jeg håber derimod, at dette indlæg vil give anledning til, at vi får en debat om kildernes værdi som bevis og kan få en masse forslag til, hvilke beviser der er entydige i vort videre arbejde. Samtidig ville det gæve, hvis vi kunne få en diskussion om, hvor stærke de enkelte indicier er.

Men den vigtigste pointe er hurtigst muligt at få noteret BEVISET/INDICIET på rette sted og få dette videregivet, hver gang andre skal have gavn af vort arbejde – og det er vel ensbetydende med: Altid.

Jeg vil derfor opfordre mine medslægtsforskere til at bruge dette felt eller i andre programmer finde et lignende. Desværre er feltet ikke med i standardopsætningen, og man må derfor ændre opsætningen for, at feltet kan komme med i de udskrifter, man leverer til sine kontakter. Referencefeltet kan bruges i stedet, men det bliver ikke entydigt og letforståeligt på udskrifterne. Det kan jo være, at vi kan få programmøren til at ændre standardopsætningen, hvis vi bliver mange nok. God fornøjelse med beviserne.

Forfatteren har selv forelagt problemstillingen for Chris Gade Oxholm Sørensen, dansk repræsentant for Brothers Keeper 8. Redaktionen har indhentet udtalelser fra Ole P. Bielefeldt om Family Tree Maker, fra Kathrine Tobiasen om Reunion og fra Tom Smidt om Legacy. Læs deres svar på de næste sider.

Brothers Keeper og bevisfeltet

Svar fra **Chris Gade Oxholm Sørensen**
oxholm@oncable.dk

Man kan bruge feltet „Aner“ til at notere beviset. Det ville være rart, hvis feltet kunne komme med i alle udskrifter (uden at skulle ændre opsætningen)?

Alle felter, som er oprettet eller som oprettes som et begivenheds- eller fakta-felt, kan medtages i rapporterne.

Med hensyn til feltet „Aner“, så findes dette ikke i nyeste version. Det skal oprettes som en ny begivenhed/fakta og som en personlig begivenhed/fakta. Med hensyn til graden af sikkerhed, så kan det anføres under kildehenvisningen, hvor troværdig en kilde er.

- 3 - Førsteklasses eller meget troværdig
- 2 - Sekundær eller rimelig troværdig
- 1 - Måske troværdig
- 0 - Mindst troværdig

F.eks. kan man have flere oplysninger og/eller kilder til dåben. Dåbsbegivenheden kan så oprettes flere gange, med hver sin dato anført og med hver sin kildehenvisning.

Under fanebladet Dosmerseddel kan der så oprettes en kommende opgave med henblik på at finde frem til den rigtige oplysning. Således at man husker at få verificeret oplysningerne.

Viderebringer du ønsket til John Steed?

Gerne – men jeg mener, at muligheden er til stede, som det er opbygget nu.

Det ville være rart at få mulighed for at markere sandsynligheden i procent dvs. Aner: bevis - 100% - (f.eks. dåb og FT 1921 have) - Eller - Aner: Indicie – 95% - (f.eks. dåb, hvor der

Her ses, hvordan man opretter et nyt begivenhedsfelt i Brothers Keeper.

ikke er andre muligheder i sognet). Kildetroværdighed er ikke det samme som bevis. Beviset er en dåb sammenholdt med en senere oplysning, som angiver dåb eller vaccination, eller et skifte, som entydigt angiver de korrekte personer. Så kildetroværdighed er ikke nok!

Jeg mener nu, at hvis man har en kildehenvisning, som er meget troværdig, er man så tæt på som muligt.

Oplysning om en fødsel, dåb, vielse, død eller begravelse fundet i en kirkebog, hvor kildehenvisningen er kirkebogen med nummer, amt og sogn anført - og ikke mindst hvilken side, de enkelte oplysninger er fundet på, er jo et ganske godt bevis og dermed også en meget troværdig kilde.

I artiklen understreges det, at et bevis ikke er en hvilken som helst kilde, men et 100% sikkert bevis for at man har den rette person.

Jeg er helt med på din ide og kan se fordele, men der er også ulemper. Ellers rettere i det øjeblik, hvor to personer linkes sammen, har brugeren besluttet, at dette er korrekt, uanset om

man sætter den til 100%. Selv om dette kan være en fejl. Det handler alene om at have sikre kilder, der i sig selv er beviset.

Et bedre ønske ville være, at der ved de enkelte kilder kunne linkes til et foto af kilden, således at alle kan se beviset. Dermed er muligheden for at kunne angive troværdigheden langt mere anvendelig.

Dette forslag er fremsendt til producenten – som et juleønske til næste års opdateringer.

Har den enkelte bruger behov for en ny fakta-oplysning, kan denne oprettes ved at vælge Tilføj – Tilføj en ny begivenhed (personlig) i redigeringsmenuen.

Fakta-typen kunne så være BEVISSET/INDICIET, og i feltet Sted/beskrivelse kan der så skrives en procentsats eller en mere fyldestgørende tekst. I rapporterne kan denne oplysning medtages eller udelades.

Ydermere er der mulighed for, at for de oplysninger, som man ikke er sikker på, eller som der skal foretages flere undersøgelser på, angives under fanebladet Dosmerseddel.

FamilyTreeMaker og bevisfeltet

Svar fra **Ole P. Bielefeldt**
ole.bielefeldt@adslhome.dk

Family Tree Maker er så fleksibelt et program, at man blot kan oprette sit eget felt til beviset og kalde det, hvad man har lyst til. Man vælger også, hvilke udskrifter man vil have det med

i. Jeg er enig med artiklens forfatter i, at det ikke er nok at angive kildekvaliteten under kilden men sørger for at få kontrolleret alle de offentligt tilgængelige kilder, såsom kirkebøger,

folketællinger for alle de år, personen har levet, samt skifter m.v.

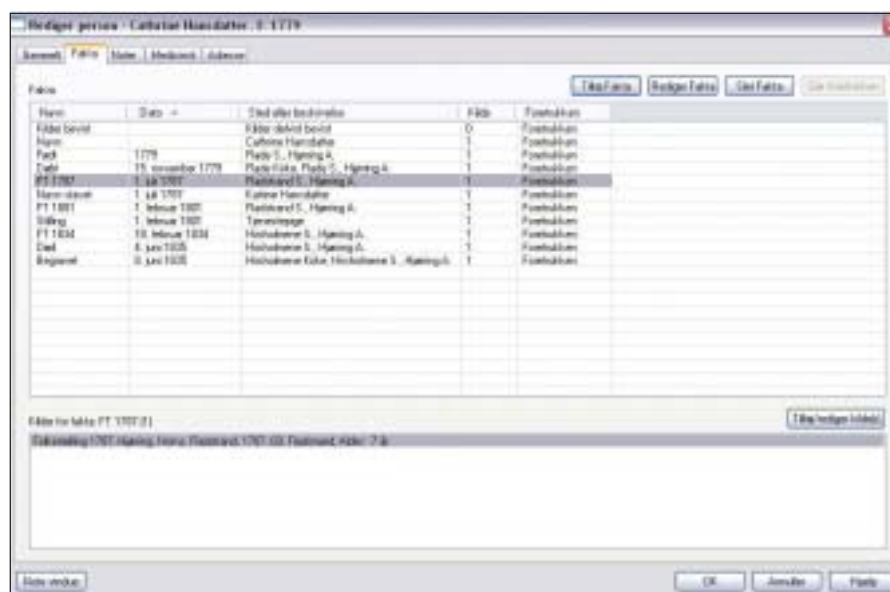
Herefter kan man så angive „BEVISSET/INDICIET“ i et felt valgt til formålet. Hvad dette felt skal hedde,

må så være op til brugeren selv - eller måske et resultat af den debat, denne artikel kan rejse.

Hvad hvis man vil eksportere sine data via Gedcom?

Feltet bliver eksporteret til Gedcom-filen, og hvis det program, der skal modtage det, arbejder med selv-definerede felter, som jeg mener, at de fleste moderne slægtsprogrammer gør, så vil det slet ikke være noget problem.

Her er der dog den hage ved det, at Gedcom-standarden er ved at være en „aldrende sag“, der egentlig ikke er gearret til alle de nye påhit; der har i årevis været en ny version på vej, men den bevæger sig jo noget langsomt :)

Family Tree Maker skærbillede, der viser bevis-felter oprettet til formålet.

Reunion og bevisfeltet

Svar fra **Kathrine Tobiassen**
tobiassen@dis-danmark.dk

Reunion er ligesom andre moderne slægtsprogrammer et fleksibelt program, der giver mulighed for at oprette felter efter behov.

Både under fanebladene *Events*, *Facts* og *Notes* kan man danne nye felter, som man kan navngive efter eget valg og f.eks. kalde „Bevis“ eller „Indicium“. I selve feltet kan man så skrive, hvad beviset går ud på og evt. henvise til kilden.

Reunion har dog et faneblad i rediger-billedet, som vil være specielt egnet til dette formål. Det drejer sig om *flaget*. Flaget beskriver en egenskab, som man kan knytte til en person ved at sætte eller undlade at sætte flueben ved det. Yderligere beskrivelser kan ikke tilføjes i feltet.

Reunion er „født“ med et udvalg af flag, såsom „militær person“, „tidligste ane“ og „efterforskning afsluttet“, og ved hver enkelt person i slægtsdatabasen kan man markere hvilke flag, der gælder for vedkommende.

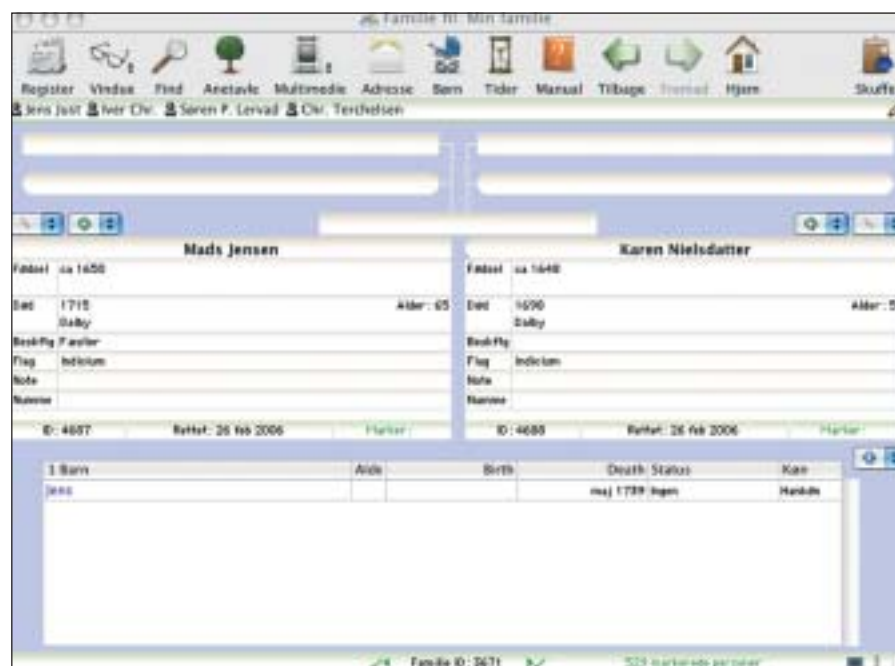
Man kan oprette nye flag efter lyst og behov. Altså kunne man i denne sammenhæng vælge: Bevis og Indicier. Vil man gå dybere ind i graden af sikkerhed i de enkelte indicier, kan man oprette flere flag og kalde dem f.eks. Indicium 90 %, Indicium 80 %

osv. Men det leder jo unægteligt over i et nyt problem, som man først må afklare. Hvordan afgør man, hvor på skalaen et indicium skal placeres? Er det så entydigt, at andre (som man jo henvender sig til) vil være enige i det? Er en bestemt kildetype altid garant for samme grad af sikkerhed? Hvor når er man nået så langt ned, at slægtskabet er så usikkert, at anen helt burde afskrives? – Det er et spæn-

dende emne, men det falder lidt udenfor selve brugen af bevisfeltet.

Hvis man vælger at anvende flag til at angive, om en slægtsammenhæng er bevist, kan man via *Options*-menuen > *Define Views* få feltet vist i skærbilledet. Ligeledes kan man ved udskrifter medtage flaget. Om gedcom-standarden uden videre vil godtage det, er jeg dog usikker på... Men det er igen et andet problem!

Skærbillede fra Reunion. Flaget „Indicium“ er her tilføjet de to aner.

Jørgen Stage Larsen har rejst et spændende problem i sin artikel - nemlig hvordan kan man som slægtsforsker angive, hvor sandsynlig en given oplysning er?

I Legacy er der en indbygget funktion til dette.

Til hver eneste oplysning i din slægtsforskning er der en kilde. Når du i Legacy har indtastet en oplysning, er det næste skridt, *kildehenvisningen*.

I kildehenvisningen anfører du, hvor du har fundet oplysningen med angivelse af arkiv, protokol osv., og til sidst angiver du kildens troværdigheds-

niveau. Det angives med et nummer fra 0 - 4 og viser, hvor sikker du er på informationen.

0 indikerer, at du endnu ikke er sikker på, hvor overbevisende den pågældende kilde og informationen derfra er.

1 indikerer, at der er endnu er for lidt bevis for troværdigheden af informationerne.

2 indikerer, at dine informationer sandsynligvis er rigtige. Du har ingen grund til at tvivle, men der er

endnu kun dette ene bevis, der understøtter det.

3 indikerer, at det er højst sandsynlig er en pålidelig kilde med faktuel information.

4 indikerer, at du er fuldstændig sikker på denne information. Der er mange kilder, som understøtter disse fakta, eller du var selv en del af bevidenheden. Du er sikker på, at det er sandt.

På den måde bliver dine oplysninger/kilder kategoriseret i Legacy.

Efterlysning

Rotary afholder verdenskongres 2006 den 10.-14. juni 2006 i BellaCentret i København med et forventet deltagertal på ca. 30.000.

Som et tilbud vil der være en stand „Genealogy and Heritage“ med en udstilling samt mulighed for at få hjælp til at finde skandinaviske aner.

Standen bemannes med 6 personer pr. dag, ligeligt fordelt på danske og svenske slægtsforskere. Fra dansk side vil Slægthistorisk Forening for Storkøbenhavn og DIS-Danmark være repræsenteret, ikke som foreninger, men som et hold, der er villig til at hjælpe.

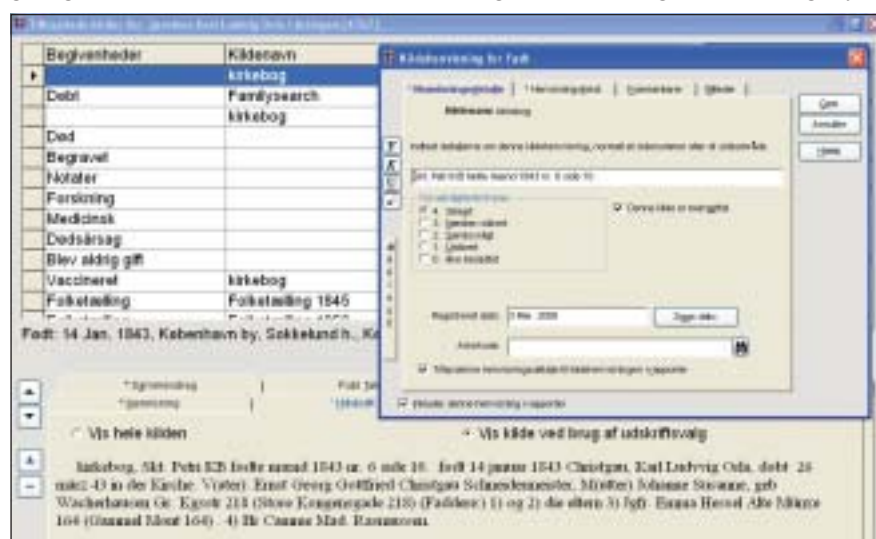
Til disposition vil der være 10 pc'ere, 4 projektorer og hurtig internetadgang samt de nødvendige programmer på pc'erne. Standen vil være åben daglig fra kl. 9.00-18.00.

DIS-medlemmer, der gerne vil være med en enkelt dag, bedes henvende sig til mig for nærmere oplysninger.

En forudsætning er at kunne vejlede på engelsk og evt. et andet fremmedsprog. Jobbet er ulønnet; Rotary betaler rejseudgifter (inden for nærmere angivne rammer) samt fortæring.

Ruben Højmark

Lucernevej 17, 4180 Sorø
Tlf.: 57 83 28 94

Find din slægt

14 dage på højskole med slægtsforskning
Vejleder: Jytte Skaaning
31. august - 13. september 2006

Desuden: Morgensamlinger, ture rundt på Bornholm og aftenarrangementer

Enkeltværelse 3.975 kr, dobbeltværelse 3.500 kr.
Vores bus henter og bringer skolens kursister langs en rute fra Randers og København og direkte til Højskolen over Øresundsbroen og med færgen fra Ystad

BORNHOLMS HØJSKOLE

Almindingsvej 35
3720 Aakirkeby

Tlf: 56 97 40 77 - Fax: 56 97 40 78

Email: adm@bornholmshojskole.dk - www.bornholmshojskole.dk

Ring eller skriv efter brochure med tilmeldingsblanket og med oversigt over skolens øvrige kurser.

Processen

Thyregod Kirkegård på nettet

Hovedsiden til projektet <http://stegemueller.dk/thyregod/>

Søgning på „poulsen“

Gravstenen for først anførte: Peder Chr. Poulsen (1879-1972)

Det er ingen nyhed, at slægtsforskning kan føre uventede dimensioner med sig. Artiklen handler derfor ikke om en nyhed men om processen, der førte til, at Thyregod Kirkegård er digitaliseret.

1 Leif og jeg skulle til „københavnnerforeningens slægtsforskerdag“. Leif bor i Jylland ikke så langt fra Thyregod. Som værtindegave og som tak for overnatningen udi den kongelige residensstad fik jeg to cd-rommer med 922 billeder af gravstene fra Thyregod Kirkegård. Det havde taget ham tre dage at tage billederne; sådan en gave forpligter.

Jeg havde lyst til at se den enkelte sten og til at se, om der skulle være nogle af de datoer, jeg manglede for at fuldende billedet af mange slægtninge i Thyregod sogn.

Men at se dem systematisk... hvordan gjorde man nu det? og hvorfor ikke dele resultatet med andre, når først arbejdet var lavet?

2 Per og jeg skulle med toget til Viborg og retur – det vil sige, jeg havde pludselig samlet omkring ni timer med én, der ved alt om databaser, php og om massebehandling af data. Det måtte udnyttes.

På rejsen kom vi så langt, at vi havde alle grundbestanddelene til tre tabeller i MySQL, (1) afdøde 2) link til billedet af gravstenen og 3) en tabel, der kobler afdøde med billedet af gravstenen, en indtastningsformular til

Hanne B. Stegemüller

Vanløse Alle 35, 1.tv.

2720 Vanløse

hanne.b.@stegemueller.dk

<http://stegemueller.dk>

oplysningerne på den enkelte gravsten, en side til visning og en søgeside.

3 Med Connie deler jeg en fjern forfar i Thyregod. Hun og Leif har tidligere samarbejdet om at lægge forskellige kirkegårde på nettet. Leif mente derfor, at Connie kunne være interesseret i jobbet som korrekturlæser. Jeg er både pernittengrynet og omhyggelig, men Connie så alt det, jeg overså.

4 Selv har jeg været „tasteabe“. Det er stort set ligesom at beslutte at taste en folketælling. Det betyder, at jeg flere gange undervejs har ønsket det langt væk og gjort mig tanker om, hvorfor jeg brugte min (kostbare) fritid på en kirkegård, der viste sig primært at indeholde personer, jeg ikke har i min egen database.

Resultatet er at finde på min side <http://stegemueller.dk/thyregod/>

Vi synes, det er blevet funktionelt og nydeligt; og jeg kan se, siden bliver brugt flittigt.

Processen

Budskabet i denne artikel er ikke så meget resultatet, men processen - hvor fire mennesker, der alle er slægtsforskere, hver især har gjort det, de er gode til. Ingen af os kunne have løst opgaven alene, men i fællesskab har vi gennemført et „projekt“, der opstod ved en tilfældighed, og som måske kan føre andre slægtsforskere videre. Med forskellige styrker og kompetencer er

det lykkedes os at gøre en hel kirkegård, der indeholder mere end 1.100 grave, tilgængelig på nettet, fordi målet hele tiden var klart og opnåeligt. Vi har haft et intensivt samarbejde, der mestendels er foregået virtuelt. Når mine egne IT-kompetencer slap op, var Per på pletten - og på mailen, Connie sendte rettelser på mailen, og Leif kunne have sendt billederne på mailen. Nu kan I andre se kirkegården på nettet. Det havde ikke været muligt for bare 10 år siden. Er jeg ene om at mene, at det er en forunderlig tanke?

Lærerigt for mig selv

For mig selv har det været en særdeles lærerig proces. Jeg har længe gerne villet lægge min hjemmeside om til php og MySQL, som de „skrappe drenge“ bruger. Men jeg manglede incitament til at skrive mine sider om og til at omlægge databaserne fra Acces til MySQL, for det fungerede jo godt nok, og det at lægge en side om er en større opgave. De mange billeder fra kirkegården blev igangsætter.

Det har været svært, sjovt, spændende og lærerigt at stifte bekendtskab med php og MySQL, for jeg havde ingen forhåndserfaring med at udforme scripts, og det er kun 1½ år siden, jeg ikke vidste, hvad en HTML-kode var for en fætter.

Tre interessante paralleller

Jeg mener, der er tre interessante paralleller mellem slægtsforskning og web(-udvikling):

Man skal have et budskab, og man skal have nogle „kunder“. Det, at der er nogle, der er interesserede i resultaterne, er et incitament dels til at komme i gang, dels til at arbejde videre, også når det hele driller, og man ikke kan se løsninger på de problemer, der opstår undervejs.

Uden de andre går det ikke. For mig selv har det været gældende både for slægtsforskningen og for web-snedkeriet, at der er andre mennesker, der

tålmodigt har hjulpet med de første skridt. Jeg husker den første dag på landsarkivet på Jagtvej i København - det var overvældende med alle kirkebøgerne fra gulv til loft - og min tanke var „Gad vide hvor *min* oldefar står?“ Og jeg fandt da heller ikke noget. Hjem igen, prøve at gøre hjemmearbejdet bedre - og dagen efter var der bid. Hvilken lykkefølelse.

Når man har arbejdet længe og intenst med et område (en ane, en familie, en egn, en folketælling, en kirkegård etc.) er det en glæde at kunne dele resultatet med andre på Internettet. Af og til dukker der en mail op i indbakken, hvor en „kunde“ skriver om noget, vedkommende har kunnet bruge fra min hjemmeside eller omvendt: nogle sender supplerende informationer. Det har jeg haft meget glæde af; gode kontakter og samarbejdsflader er opstået ad denne vej.

Det er ikke så svært

Hvis du stadig blot går med *overvejelserne* om at lægge dine resultater på nettet, uanset om det er hjælpemidler til slægtsforskning, eller det er din egen forskning, kan jeg kun opfordre til at gøre disse planer til virkelighed. Det er ikke så svært, når man først kommer i gang - glæden er stor, og der er mange i vore kredse, der er hjælpsomme, når de ser en begynder have problemer.

Efterskrift februar 2006

Første version af denne artikel blev til i december 2005. I mellemtiden er konceptet fra Thyregod genbrugt på <http://sepper.dk/projektgravsten.php>, hvor jeg nu har hjulpet Leif i gang, og vi har importeret informationer fra regneark om flere kirkegårde. Det er lykkedes uden videre, fordi det oprindelige koncept er tilstrækkeligt generelt. Vores scripts er ligeglade med, om kirkegården hedder Ho, Aal eller Thyregod.

Interesserede kan læse om projektet i Slægt & Data 2005:4 side 12-15

DIS' Fadderordning klar med hjælp

Så er de første DIS-faddere klar til at hjælpe medlemmerne med at løse problemer; det kan være med et slægtsforskningsprogram eller et af de mange hjælpeprogrammer, der benyttes.

Listen over faddere kan findes på hjemmesiden: www.dis-danmark.dk eller her i Slægt & Data.

Henvendelse til den enkelte fadder kan ske pr. e-post, og der aftales nærmere, hvordan problemet kan afhjælpes.

DIS-faddere er almindelige medlemmer, der gerne vil hjælpe andre medlemmer med problemløsning.

Såfremt der er emner, du savner, eller

har du måske selv lyst til at være fadder, så kan henvendelse ske til:

Fadderkoordinator

Ruben Højmark
Lucernevej 17
4180 Sorø
Tlf.: 57 83 28 94
hojmark@dis-danmark.dk

	<u>Adresse</u>	<u>e-post</u>
Brothers Keeper Karen Reib Kjartan Barkhus Kristjánsson Arne Sørensen John Frøslev	Borgmester Nielsens Vej 41, 3700 Rønne Tømmerholtåsen 1, Huseby, 3200 Helsingør Pileskovvej 23, 2635 Ishøj Grønninge 37, 4640 Fakse	reib@mail.dk kjartan@post2.tele.dk 2as@pc.dk john.froslev@get2net.dk
FTM Karen Reib Hans Mortensen	Borgmester Nielsens Vej 41, 3700 Rønne Rindsvej 11, 8900 Randers	reib@mail.dk hvm@privat.tele.dk
WinFamily Hans Mortensen	Rindsvej 11, 8900 Randers	hvm@privat.tele.dk
PAF Allan Bøje Holm Rasmussen	Bjellerupparken 2C, 2. tv, 8900 Randers	slaegt@rasmussen.be
Internetsøgning Kjartan Barkhus Kristjánsson	Tømmerholtåsen 1, Huseby, 3200 Helsingør	kjartan@post2.tele.dk
Arkivalier Online Allan Bøje Holm Rasmussen	Bjellerupparken 2 C, 2. tv, 8900 Randers	slaegt@rasmussen.be
DDA John Frøslev	Grønningen 37, 4640 Fakse	john.froslev@get2net.dk
KIP-browser John Frøslev	Grønningen 37, 4640 Fakse	john.froslev@get2net.dk
WinKip Karen Reib John Frøslev	Borgmester Nielsens Vej 41, 3700 Rønne Grønningen 37, 4640 Fakse	reib@mail.dk John.froslev@get2net.dk
Styresystemer (især Windows) Hans Mortensen John Frøslev	Rindsvej 11, 8900 Randers Grønningen 37, 4640 Fakse	hvm@privat.tele.dk john.froslev@get2net.dk
Hjemmesider (Frontpage) Hans Mortensen	Rindsvej 11, 8900 Randers	hvm@privat.tele.dk
DIS-træf Ruben Højmark	Lucernevej 17, 4180 Sorø	hojmark@dis-danmark.dk
DIS' fadderkoordinator Ruben Højmark	Lucernevej 17, 4180 Sorø	hojmark@dis-danmark.dk

Den Hollandske Genealogi Forening

Af: **Jacob Bezemer**
Teglgårdsvej 447, 2.th
3050 Humlebæk

Sidste år fejrede Central Bureau for Genealogi (CBG) sit 60 års jubilæum. CBG udgiver hvert kvartal medlemsbladet „Genealogie“ samt en Årbog.

CBG er en stiftelse og får tilskud fra Kulturministeriet, andre donatorer og 13.000 venner.

www.cbg.nl er hjemmeside med link til sider på engelsk.

CBG har meget store genealogiske og heraldiske samlinger, og publikum har adgang til hovedparten af samlingerne på CBGs læsesale.

Om samlingerne kan anføres:

Alt er samlet fra folkeregistre, skateregistre etc. etc. Der er ca. 1,3 millioner mikrofilm. Siden 1939 er alle afdøde med bopæl i Holland registreret (ca. 7,1 million).

Familieannoncer (ca. 15,8 million) klippet ud af aviser etc. siden 1795. Meget forefindes endnu i alfabetisk orden i små mapper, men man arbejder på at få det hele scannet og på mikrofilm. Den heraldiske databank har ca. 20.000 våbenskjold og skal udvides i de kommende år.

En opfølgning på Legacy

Vi er nu godt i gang med test af Legacy version 6. Derfor lige et par praktiske bemærkninger til programmet. I Slægt & Data nr. 2 i 2004 var der en længere artikel om vort arbejde med Legacy.

Man kan komme til Legacy's danske sider via: www.legacydansk.com/

Vores brugerforum er flyttet til: <http://legacydansk.com/forum> - og man kan også finde dette ved at klikke på forum på den ovennævnte adresse. Der skal anvendes tilmelding til forum, registreringer koster ingenting.

Jeg står stadig til rådighed med hjælp til at komme i gang.

Vi håber, at mange vil gøre brug af vore nye faciliteter og prøve Legacy, der kan downloades i en dansk udgave i forum, når man er tilmeldt som tester. Prøv programmet og send gerne en tilbagemelding om, hvad du synes.

På legacygruppens vegne.

Lis B Jensen
Hasselvej 3, Fensmark
4684 Holmegaard
Tlf.: 5554 6018, mell. 20-22
lis.jensen@stofanet.dk

Læsekredsen

Hollandske blade læst af Jacob Bezemer, jaap@bezemer.dk

Genealogie 1/ 2005

Bladet omtaler bl.a.: En spændende samlingen af Ekslibris mærker på Museum Meermanno-Westrenianum i Haag (Prinsengracht 30. Haag).

Et spændende projekt om digitalisering af aviser. Siden september 2002 er der i det Kongelige Bibliotek blevet arbejdet på et ambitiøst projekt: Digitalisering af 76 årgange af 4 prominente aviser, som man kan søge på via Internettet. En del af materialet er allerede klar på www.kb.nl/kranten Naturligvis er alt på hollandsk.

Genealogie 2/ 2005

Indeholder et spændende forsøg på at finde frem til efterkommere af de personer, der er afbildet på Rembrandts Nattevagten! Resultatet var pauvert, da ingen af de, der meldte sig, kunne dokumentere en direkte forbindelse!

Genealogie 3/ 2005

Om bl.a. www.genealogiewerkbalk.nl - hvorfra det er muligt at downloade en værktøjslinie til ens browser. Fra

denne værktøjslinie kan der søges på hollandske sites.

Genealogie 4/ 2005

Om bl.a.: Digitalisering af et stort materiale fra politiets arkiver, om f.eks. efterlyste, udlændinge m.fl.

Y-kromosom DNA-undersøgelse som genealogisk hjælpemiddel. Y-kromosom (Y-k.) er et af de mindste menneskelige kromosomer og består af ca. 50 millioner genetiske byggesten. Sammenligner man Y-kromosom af 2 vilkårlige mænd, kan man se 2 forskellige genetiske serier. Ved mennesker bliver Y-k. uden nævneværdig forandring givet videre fra far til søn. Herved er alle mænd, som er i en direkte mandlig linie, beslægtede, da de alle har en næste ens Y-k.

Dette gør, at Y-k. er overordentlig brugbart til at følge evolution og migration af det moderne menneske i de sidste 200.000 år.

Se bl.a. en international tilgængelig database www.yhrd.org/index.html og også www.worldfamilies.net/y-haplogroups.htm

Slekt og Data, nr. 3-2005

Tema: „Jeg“

Norsk navneskik

Den første artikel „Navn i Norge – er en historisk oversigt“. I forbindelse med udredningsarbejdet om en ny navnelov i Norge blev der lavet en grundig historisk gennemgang af norsk navneskik frem til 2000. Artiklen er kapitel 4 i udredningen. Hele udredningen, herunder også artiklen kan læses på http://odin.dep.no/jd/norsk/dok/andre_dok/nou/012001-020010/dok-bn.html

Artiklen giver et godt overblik over norsk navneskik gennem tiden, herunder den diskussion der har været om beskyttede navne. I øjeblikket er alle navne, der bæres af færre end 500 personer, beskyttede.

Søgning gennem Frelsens Hær

Artiklen „Frelserarmeens ettersøkel-sesarbejd“ (skrevet af Erling Levang, major og sektionsleder i Frelserarmeen) omhandler Frelsens Hærs indsats med at hjælpe med at finde savnede slægtninge.

Siden starten i 1897 i Norge har man fundet ca. 55.000 personer verden over. Det normale er eftersøgninger efter forsvundne familiemedlemmer f.eks. biologiske forældre for adoptivbørn, fædre til børn født uden for ægteskab samt familiemedlemmer, man har mistet kontakten med. Der er dog visse begrænsninger for eftersøgningerne:

- Både eftersøgte og eftersøger skal være over 18 år.
- Biologisk familie til adoptivbørn kan ikke søge efter barnet.
- Man hjælper **ikke** med slægtsforskning.
- Man søger ikke efter forældre til børn født uden for ægteskab i udlandet.

Genetik og DNA

Den tredje artikel i temaet hedder „Genetics, genealogy and the Soren-

sen molecular genealogy foundation“. Artiklen er på engelsk, og der er flere forfattere til den. Det er en artikel om anvendelse af DNA i slægtsforskning. *Sorenson Molecular genealogy foundation* er en nonprofit organisation, som laver *slægtsforskning* ved hjælp af DNA.

Man kan melde sig som deltager, det kræver dog, at man har en komplet anetavle som dækker 4 generationer. Man undersøger specielt Y-kromosomerne for mænd og mitochondrial DNA for kvinder. Interesserede kan se mere på hjemmesiden <http://smgf.org/>.

Det norske CPR-nummer

Den sidste artikel i temaet handler om det norske „Fødselsnummer“, som svarer til det danske CPR-nummer. Det er en ret grundig beskrivelse af, hvordan tallet regnes ud.

Håndholdte pc'er

Blandt de øvrige artikler i bladet kan nævnes en om anvendelse af håndholdte pc'er i slægtsforskning og en beskrivelse af et forslag til katalogisering af fotosamlingen i et registreringsprogram med udgangspunkt i et program, der hedder ACDSSee 7.0.

130 års ægteskabelig føljeton

Den sidste jeg vil nævne er en kort artikel om „Ekteskabelig „føljetong“ gennem 130 år“. Den handler om et forløb i ægteskab, hvor den længstle-

vende ægtefælle gifter sig igen, en sådan ægteskabsserie kan forfatteren følge gennem 6 led fra ca. 1600 til 1730, hvor enken ikke bliver gift igen

Slekt og Data, nr. 4-2005

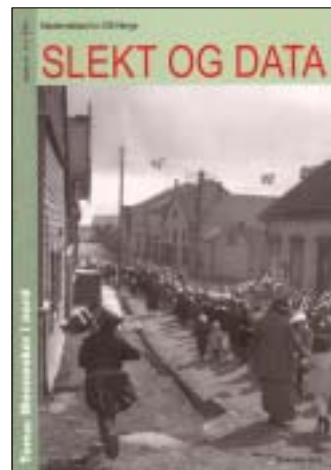
Tema: „Mennesker i Nord“

Dette nummers tema behandler hovedsageligt det nordligste Norge med en afstikker til Kolahalvøen i Rusland.

Norsk udvandring til Kolahalvøen

Den første artikel handler om den norske udvandring til Kolahalvøen i slutningen af 1800-tallet. Grundlaget for artiklen er en bog af Morten Jenstoft, „De som dro østover. Kola-nordmændenes historie“.

Det hele startede i 1868, som var et nøddår for Nordnorge. Guvernøren i Arkhangelsk ønskede at få Kolahalvøen koloniseret, og zar Alexander II støttede tanken ved at udstede privilegier til dem, der flyttede der til. De kunne bl.a. handle i seks år uden afgifter eller told, de kunne få rentefri lån, fritagelse for værnepligt, blive russisk statsborger mm. I 1869 flyttede 49 norske familier til området. Artiklen følger familiernes skæbne op gennem den russiske revolution, Stalintiden og anden verdenskrig. I tredive blev flere af mændene henrettet, og i 1940 blev de, der ikke var rejst tilbage til Norge, deporteret til Arkhangelsk. Artiklen indeholder en liste over de 104, der blev deporteret..

Indvandring af finner

I Nordnorge har der været en stor indvandring af finner eller kvener, som de kaldtes. Det handler den næste lille artikel om.

I perioden fra 1870 til anden verdenskrig blev kvener brugt som en nedsættende betegnelse, og man søgte at fornorske befolkningen. Først efter 1960 er finsk blevet et sprog, som børnene kan lære i skolen.

Det Nord-atlandiske projekt

Gunnar Thorvaldsen skriver om „Det nord-atlandiske befolkningsprojekt“. Det er et fælles projekt mellem Norge, Island, Canada og Storbritannien.

Man samler folketællingerne fra de enkelte lande og gør dem ensartede, så der kan søges på alle på samme tid. Projektet er et forskningsprojekt, og man skal være registreret bruger for at anvende det. Man kan læse mere om det på <http://www.nappdata.org/>

Nordnorsk vækkelsesprædikant

„Haugianerne i Steigen“ er en artikel af Liv Marit Haakenstad. Den handler om en bosættelse af Haugianere i Steigen nord for Bodø.

Hans Nielsen Hauge (1771 – 1824) var vækkelsesprædikant fra 1796, han og hans tilhængere blev forfulgt af myndighederne, da det var forbudt for lægfolk at samles til religiøse møder.

I 1803 kommer Hauge til Steigen, hvor præsten åbenbart ikke håndhæver loven. Han slår sig ned her og opfordrer sine tilhængere at gøre det samme. Artiklen følger disse familier og flere senere tilflyttere til ca. 1900.

Det norske digitalarkiv

Den sidste artikel jeg vil omtale omhandler det norske digitalarkiv på: <http://www.digitalarkivet.no/>

Artiklen er en beskrivelse af, hvordan arkivet bruges. Det er dog meget enkelt at finde ud af, når man er på hjemmesiden. Den indeholder bl.a. folketællingerne fra 1801, 1865, 1875 og 1900. Der er scannede kirkebøger, som det er let og hurtigt at bruge. Arkivalieronline kunne lære noget her.

Det Nord-atlantiske befolkningsprojekt.

Genealogen nr. 2/2005

Om Lorens Berg

I anledningen af, at det er 100 år siden, at den norske lokalhistoriker Lorens Berg udgav sin første „bygdebog“ om Andebu i 1600'erne, er der en længere artikel om hans liv og arbejde. I perioden fra 1905 til 1924 udgav han otte bygdebøger og en del anden lokalhistorisk litteratur. Artiklen er skrevet af Kristian Hunskaar.

Nye trends i bygdebøger

Emnet følges op i en artikel af Hans P. Hosar „Nye trendar og kvalitets sikring i bygdebøger“.

Skiftematematik med forviklinger

Lars Løberg har skrevet en spændende artikel „Skiftematematik med forviklinger. Generalforvalter John Garmann og Madame Karen Frimans skifte“.

Skiftet blev påbegyndt i juli 1770 og afsluttet et år senere. Der var ca. 28.000 daler til deling mellem deres to sønner og fire døtre. Karen Friman havde fået lov at sidde i uskiftet bo siden hendes mands død 40 år tidligere. Det gav nogle problemer i fordelingen. Kun to af børnene overlevede moderen. Så arven skulle først splittes op i to halvdele, en efter faderen og en efter moderen. For de to efterlevende var der ingen problemer. Sønnen skulle have en broderlod og datteren en søsterlod fra både faderen og moderen. Men for de andres

ægtefæller og børn blev arven efter faderen fordelt, som om de var blevet uddelt lige efter hans død med halvdelen til børnenes enker eller enkemænd og den anden halvdel til deres børn. Bagefter blev moderens arv fordelt.

Det betød meget store forskelle i arvelodderne. 7485 daler til den overlevende søn og 67 daler til et af oldebørnene. Der var i alt 23 arvinger.

Hvem var faderen?

I en artikel af Trond Øivindson Lunde „Wergwlandssønnen Olaf Knudsen – Læreren på Nøtterøy“.

Artiklen handler om forfatteren Henrik Wergwlands uægte søn, Olaf Knudsen. Moderen tjente på Henrik Wergwlands fars gård. Henrik Wergwland fik i første omgang en anden til at påtage sig faderskabet, men vedkendte det senere. Fra 1842 til 1845, hvor Henrik Wergwland døde, boede Olaf Knudsen hos ham. I artiklen følges op på hans liv, og der er et forslag til, hvem der egentlig påtog sig faderskabet, for præstegården med kirkebogen brændte i 1877, så det bliver ved gætterier.

Ikke Tordenskjold men Tordenstjerne

Den sidste artikel, jeg vil omtale, er af Are S. Gustavson, „Store Solum i skyggen av Tordenstjerne“. Den handler om en familie, som blev adlet 1505 af Kong Hans, og som i 1600-tallet tog navnet Tordenstjerne.

COMPUTERGENEALOGIE 2005/3**Tema: Søgning efter steder**

Når man søger steder i Tyskland, er databasen GOV et godt hjælpemiddel, som de fleste kender: <http://gov-neu.genealogy.net>

De færreste ved imidlertid, at der også findes mange specialdatabaser for enkelte områder.

Klaus-Peter Wessel beskriver følgende databaser:

Det tdl. østrigsk-ungarske monarki: www.ihff.at

Vestpreussen:

www.westpreussen.de/orte.html

Bayern:

www.bayerische-landesbibliothek-online.de

Mecklenburg: <http://mfp.math.uni-rostock.de/orte/index.html>

Områderne øst for Oder-Neisse floderne:

www.kartenmeister.com

Central- og Østeuropa:

www.jewishgen.org/ShtetlSeeker

Det nuværende Tyskland:

www.rolf.sytes.net:8011/myphp

Karl Wesling anmelder det digitale historisk-geografiske leksikon „*Hic Leones*“, der giver oplysninger om kontinenter, lande, byer, landsbyer, bjergegne, bjerge, floder og landskaber, samt administrative forhold 1880-1898.

Dette leksikon følger med *Computergenealogie 2005/4* på cd, men kan også købes via www.hicleones.com

Artikler

Der bringes et par korte beskrivelser af *Personenstandarchiv Brühl* www.lav.nrw.de og *Staatsarchiv Koszalin (Köslin)* i det nuværende Polen <http://apkoszalin.cc.edu.pl>

Endvidere bringes 3.del af artiklen om *Verein für Computergenealogies historie*.

Internetnyheder

I Bremen er man gået i gang med at

registrere gamle gravsten med foto og tekst i en online database: <http://db.genealogy.net/maus/grabsteine>

Og så er der kommet en meget spændende database på nettet, nemlig *Die Familienkundliche Literaturdatenbank*, der indeholder henvisninger til mere end 75.000 slægtshistoriske bøger, artikler og værker: <http://famlit.genealogy.net/>

www.hicleones.com

COMPUTERGENEALOGIE 2005/4

Med bladet følger „*Historisch-geographisches Enzyklopädie der Welt (1880-1898)*“ på cd.

Artikler

Denne gang bringes et par småartikler om hjemstavnsmuseet i Wandsbek ved Hamburg (ingen hjemmeside); Bayerisches Hauptstaatsarchiv i München: www.gda.bayern.de, samt Deutsches Auswandererhaus i Bremerhaven: www.dah.bremerhaven.de

Sidst med ikke mindst bringes 4.del af artiklen om Verein für Computergenealogie's historie.

Software og cd'er

Det digitale fotoalbum Genhisto, der er „storebror“ til programmet Kikéou (anmeldt i *Computergenealogie 2005/2*) testes.

Det er et stort program med mange registreringsmuligheder (bl.a. kan alle personer på et gruppebillede registreres særskilt) samt mulighed for at importere gedcom-filer, men det kræver nogen øvelse at få fuldt udbytte af de mange funktioner. Det koster 104 euro og findes på fransk og tysk: <http://www.genhisto.net>

Endvidere bringes et par korte anmeldelser af en cd med slægtsforskningssoftware til Linux (programmerne GRAMPS, GeneWeb og LifeLines): <http://gramps-project.org> ; CompGen-CD 2006: <http://wiki.de.genealogy.net> ; freeware programmet PC-Ahnen 2006 www.pcahnen.de og programmet Stammbaumsrucker 5.5.3: www.stammbaumdrucker.de

Internetnyheder

Computergenealogie har givet sin årlige udmærkelse til en privat hjemmeside, der beskriver slægten Gassner. Siden udmærker sig ved såvel design, som indhold:

www.gassner-ahnenforschung.de

Andre lande - Finland

Günter Junkers gennemgår denne gang de steder på nettet, hvor man bør orientere sig, hvis man efterforsker slægt fra Finland, nemlig:

Finsk slægtshistorisk selskab, hvis hjemmeside: www.genealogia.fi (på

www.gassner-ahnenforschung.de

finsk, svensk, engelsk) indeholder oplysninger om selskabets bibliotek, mailinglister, forskerfortegnelse, artikler, bogudgivelser, samt lister over sogne, forkortelser, navne, afskrifter og fotos af kirkegårde og kirker.

Databaseprojektet HisKI, hvori

man p.t. kan søge på 9 millioner indtastninger fra kirkebøger og andre slægtshistoriske kilder. Siden findes kun på finsk, men er let at benytte, idet man søger via et klikbart kort og en stednavneliste: www.genealogia.fi/historia/

Læsekredsen

Finske blade læst af Marja-Leena Sørensen og Erik Thorsø Sørensen: erik.thorso@stofanet.dk

Genos 3- 2005

- Artikel af Heljä Pulli: De tidlige generationer i slægten Bister i Valkjärvi. I artiklen undersøges slægtens flytninger og bostæder i begyndelsen af 1700-tallet.
- Artikel af Herdis Modeen: Majoreren og intendenten Adolf Öhman. Født 1802 i Solna nær Stockholm.
- Artikel af Tapio Vähäkangas: Slægten Fröjdböle (1500-tallet).

Sukutiето 3-2005

- Artikel af Tapio Hämynen: Finske arkiver i Rusland - dokumenter om det østlige Finlands historie fra året 1653 til året 1944. Den væsentlige del af Vyborg lens materiale samlet i Leningrads oblastarkiv i Vyborg. Der er henvist til www.joensuu.fi/historia/

oblast/index.html (Vyborg len blev afleveret til Sovjetunion efter anden verdenskrig. Oblast = største administrative enhed i Sovjetunion). Mindre del af materiale er i Petrosavodsk. Henvisning til www.utu.fi/agricola/inst/petros .

I dag er der adgang for forskere til at besøge disse arkiver, men det skal i forvejen skriftligt meddeles, hvilke dokumenter man vil se. Der er mulighed for at kopiere, og brug af digital-kamera er tilladt.

- Artikel af Kaarina Peltonen: Finsk koloni i Amurland. Artikel af Harry Halén: Åtten Engelhardt och dess anknytning til Finland.
- Finlands Russiske Adelsforening præsenterer sig. Artikel af medlemmer af foreningens bestyrelse. Henvisning til info@russiannobilityinfinland.org

Sukutiето 4-2005

- Artikel af Tuomas Tepora. Det finske flags politiske historie.
- Artikel af Michael Katin-artsev og Stanislaw Ekzempiarow. Sjælden bøger og kildematerialer digitaliseres i Rusland.
- Under nyheder: Russisk arkivmateriale mikrofilmes til Finland. I de russiske arkiver findes meget materiale om Finland fra 1700-tallet til slutning af anden verdenskrig. Hensigten er at få mere materiale om tiden efter 1917.
- Finlands Kort- og matrikelstyrelse åbner nyt arkiv. Mere information: www.maanmittauslaitos.fi www.narc.fi/arkistolaitos/jyma

SLÄKT-historiskt FORUM 4/05

Skoleprojekt lærer eleverne at finde deres rødder. Hans Egeskog omtaler et spændende projekt fra et svensk gymnasium. Lærer og elever blev enige om at indføre slægtsforskning som et af de valgfrie fag. Man ville simpelthen vise, at der findes mange unge, der interesserer sig for slægtsforskning. Ca .30 elever meldte sig til projektet.

En samtale med 3 elever viser, at der er stor interesse om projektet, som man håber skal sprede sig til hele landet. En af eleverne fortæller, at hun intet vidste om sin slægt, men efter lektionerne, besøg på landssarkivet og ikke mindst samtaler med ældre slægtninge havde hun fundet ud af, hvor slægten stammer fra.

Men undervisningen har også mange andre fordele, fordi man lærer historie, geografi og samfundskundskab uden egentlig at tænke over det. Ar-

bejdet med kilder og kildehenvisninger har givet træning i systematik og orden samt i at være grundig i sit arbejde.

SLÄKT-historiskt FORUM 5/05

Person- och Lokalhistoriskt Forskarcentrum i Oskarshamn har præsenteret de nye CD med oplysninger fra databasen over befolkningen i først og fremmest Kalmar len.

Cd 1 indeholder oplysninger fra Västervik og Vimmerby med tilgrænsende forsamlinger i Östergötland.

Cd 2 omfatter Oskarshamn, Hulthfred, Mönsterås, Högsby, Sävsjö, Vestlanda og Eksjö.

Cd 3 indeholder Kalmar, Nybro, Torsås og Emmaboda samt tilgrænsende forsamlinger i Blekinge og nogle enkelte i Kronobergs len.

Cd 4 omfatter Öland
Cd'erne koster 400 sv. kr./stk. og for foreningens medlemmer sv. kr. 300, og kan bestilles fra PLF. Adressen findes i Rötter.

For de som søger slægtninge i Stockholm er der udkommet en ny bog – *Släktforskning i Stockholm – en håndbok till arkiven*. Redaktør er Olle Månsson, billedredaktør er Pia Höijer Gogman. ISBN 91-518-43333-1. udgivet i 2005 af Bogförlaget Prisma i samarbejde med Stockholms stadsarkiv. Indbunden sv.kr. 280 (230 for släktforskeforbundets medlemmer).

Bogen minder om den danske „De

kære besværlige“ om hvorfor det kan være besværligt at forske i storbyer, men også om hvilke parallelle kilder der findes. Bogen er opdelt i 50 års blokke, der starter i nutiden og slutter på 1600-tallet. Inden for hver blok beskriver forfatteren kilder og søgeveje for de respektive perioder.

Endelig rummer dette nummer en fin orientering om organisationen SVAR. Fra ordinære priser på omkring sv. Kr.1.195 til tilbudspriser på sv.kr.995 kan man i et år få tilgang til alt d.v.s. kirkebøger, folketællinger 1870, 1880, 1890 og 1900, mandtalslister fra 1642-1820. Frigivne fanger, konsejlsregisteret og en mængde andre databaser.

Man kan gennemse, men også låne en mængde mikrofilmene arkiv, og SVARs hjemmeside er under stadig udvikling med daglige opdateringer under „nytt i arkiven“.

www.svar.ra.se

E-post svaer@svaer.ra.se

Computers in Genealogy

Volume 8 Number 9 - March 2005

I dette nummer er det nok mest anmeldelserne, der kan interessere dem, der søger deres slægt i England, Skotland og Irland, især:

Cd'en *The Reform Act 1832*, hvor på der udover lovstoffet også findes

oplysninger om alle byer og amter, samt diverse kort. Cd'en koster £39.95 og kan købes ved at sende en e-mail til info.richcow.com.

Cd'en *Irish Memorial Inscriptions* fra det vestlige Galway og Mayo i Irland. Læs mere på forlagets hjemmeside: www.eneclann.ie

Cd'en *Passport Application 1921-1938*, der indeholder et index over ansøgninger om pas til Malta og giver oplysninger om ansøgenes fødsel, bopæl og erhverv. Udover foto bringes en kort beskrivelse af ansøgerne. Cd'en, der er udgivet af National Archives of Malta koster £8.00.

Computers in Genealogy Volume 8 Number 10 - June 2005

I dette nummer bringes en anmeldelse af *Genealogical Research Directory (GRD)*. GRD, der både udkommer i bogform og på cd, er en international „Hvem Forsker Hvad“, der i denne udgave bringer 90.000 efterlysninger fra 16.901 forskere over hele verden.

GRD udkom første gang i 1981. Årgangene 1990-1999 er samlet på en cd, mens senere årgange findes på separate cd'ere:

<http://members.ozemail.com.au/~grdxxx/>

Interessant er også cd'en *Transatlantic Migration from North America to Britain and Ireland 1858-1870*, der indeholder oplysninger om 42.000 udvandrere, der ikke blev i Amerika, men vendte tilbage til deres hjemland.

De fleste af de registrerede stammer fra Irland, England og Skotland, mens 10 % kommer fra det kontinentale Europa!

Cd'en kan købes via hjemmesiden: www.eneclann.ie

Computers in Genealogy Volume 8 Number 11 - Sept 2005

Dette er det sidste nummer, der udkommer af dette blad. Da det så dagens lys i 1982, var der ikke andre blade på markedet, der havde computergenealogien som speciale. I dag bringer alle månedsmagasiner artikler om emner relateret til slægtsforskning og computere.

Dette kan bladet ikke konkurrere med, og det ophører derfor med at udkomme. I stedet vil der fra tid til anden blive bragt artikler om emnet i *Genealogist's Magazine*, der også udgives af *Society of Genealogists*.

I dette sidste nummer bringes ligesom tidligere mange anmeldelser: Et sæt på 5 cd'ere med *digitaliserte vejvisere* fra Bath (1895), Gloucestershire (1902), Durham (1873), Hull (1892) og Wiltshire (1842) kan købes via www.backtoroots.co.uk

Et sæt på tre cd'ere med folketællingen 1871 for Berkshire og Essex, der kan købes hos: www.genealogysupplies.com

DIS-Danmarks ekspedition

Ole Hald Madsen

Rikkesminde Allé 4
5250 Odense SV
ekspedition@dis-danmark.dk

Tlf. 26 84 25 19
Telefonen er åben for ekspedition: Tirsdag kl. 14-18 - ellers telefonsvarer.

Ekspeditionen besvarer praktiske spørgsmål og sørger i øvrigt for forsendelse af foreningens forskellige produkter, f.eks. cd'erne med Slægt & Data og Postadressebogen 1921 ect.

Ekspeditionen står også for tilmelding til DIS-Danmarks læsekredse, hvor udenlandske blade rundsendes blandt DIS-medlemmer.

www.dis-danmark.dk

Hanne Marie Rud
webmaster@dis-danmark.dk

Undervisningskoordinator

Ann Christensen
kursus@dis-danmark.dk

Skulle man være interesseret i at læse et eller flere af de tidsskrifter, der her i læsekredsen refereres fra, er man velkommen til at rette henvendelse til DIS-Danmarks ekspedition.

DIS-Danmarks bestyrelse

Arne Christiansen <i>Formand + AO repr. + DIS-arkiv.</i> Langelinie 34 C, 5230 Odense M. Tlf. 66 13 31 34 christiansen@dis-danmark.dk
Erik Kann <i>Næstformand + ansvh.redaktør + DIS-arkiv.</i> Johan Jepsens Vej 1, 2830 Virum. Tlf. 45 85 18 02 kann@dis-danmark.dk
Werner Wittekind <i>Kasserer + nordtysk repr. + kursus-grp.</i> Rudersdalsvej 114, 2840 Holte. Tlf. 45 41 43 15 wittekind@dis-danmark.dk
Henriette Idestrup <i>Sekretær + nordtysk repr.</i> Købkesvej 46, 5230 Odense M. Tlf. 65 91 62 10 idestrup@dis-danmark.dk
Kathrine Tobiasen <i>Redaktionsmedlem.</i> Korsagervej 13, 8900 Randers. Tlf. 86 44 56 89 tobiasen@dis-danmark.dk
Jette Jørgensen <i>HFH repr. + kursus-grp. + DIS-arkiv.</i> Valhøjs Alle 102 B. st.tv., 2610 Rødovre. Tlf. 36 70 96 42 jorgensen@dis-danmark.dk
Ole Degn <i>KIK-repr.</i> Mellemhøjvej 11, 8800 Viborg. Tlf. 86 67 47 02 degn@dis-danmark.dk
Boris Reimann <i>Nordisk repr. + KIK-repr.</i> H.J.Poulsens Allé 118, 5250 Odense SV. Tlf. 66 17 28 40 reimann@dis-danmark.dk
Ole H. Jensen <i>Nordisk repræsentant.</i> Kløvermarken 3, 6430 Nordborg. Tlf. 74 45 02 35 jensen@dis-danmark.dk
Jens V. Olsen <i>Suppleant + AO repr. + kursus-grp.</i> Bandholmvej 5, 4000 Roskilde. Tlf. 46 75 51 73 olsen@dis-danmark.dk
Ruben Højmark Jensen <i>Suppleant + DIS-Træf.</i> Lucernevej 17, 4180 Sorø. Tlf. 57 83 28 94 hojmark@dis-danmark.dk

Returneres ved varig adresseændring

DIS' generalforsamling 2006

Guided tur på Frilandsmuseet inden generalforsamlingen

Forud for generalforsamlingen er der mulighed for at deltage i en spændende omvisning på Frilandsmuseet.

Kl. 13.00 starter guidede rundvisninger i hold på 20 personer. Guiderne vil tilrettelægge deres forklaringer efter deltagelsen af slægtsforskere.

DIS dækker entreen til Frilandsmuseet og betaling af guider. Af hensyn til bestilling af guider er tilmelding til rundvisning nødvendig.

Tilmeldinger skal være kassereren Werner Wittekind i hænde senest den 5. april 2006.

Tilmelding enten pr. mail kasserer@dis-damark.dk eller telefon 45 41 43 15 efter kl. 19.00.

Indkaldelse til DIS-Danmarks generalforsamling 2006

Lørdag den 22. april 2006 kl. 15.15 i Frilandsmuseets Restaurant, Kongevejen 100, 2800 Lyngby.

Det er muligt for gangbesværede at deltage i generalforsamlingen.

Tilmelding er ikke pligtig men ønskelig, da foreningen vil være vært ved en kop kaffe med brød.

DAGSORDEN

1. Valg af dirigent
2. Bestyrelsen aflægger beretning for det forløbne år
3. Kassereren aflægger det reviderede regnskab til godkendelse og bestyrelsen fremlægger det reviderede budget for 2006
4. Behandling af indkomne forslag. Bestyrelsen fremlægger forslag til vedtægtsændringer, se side 16.
5. Fastsættelse af budget 2007, herunder fastlæggelse af kontingent for 2007
6. Valg til bestyrelse og suppleanter

Bestyrelsesmedlemmer

Ole H. Jensen (*genopstiller ikke*)
Boris Reimann (*genopstiller ikke*)
Werner Wittekind (*modtager genvalg*)

Suppleanter

Jens V. Olsen (*modtager genvalg*)
Ruben Højmark (*modtager genvalg*)

7. Valg af revisorer og revisorsuppleant

Revisorer

Svend Erik Christiansen (*modtager genvalg*)
Jan Gisselsson (*genopstiller ikke*)

Revisorsuppleant

Mads Andersen (*genopstiller ikke*)

8. Eventuelt